



**სისტემური გადაწყვეტა
ბარანებისა და
აივნებისთვის**

420 E.MI PLUS DISBOPOX
449 DISBOTHAN
446 DISBOTHAN



NARDI - გარე ავეჯის მწარმოებელი
 იტალიური ბრენდი

დიზაინი
 ხარისხი
 კომფორტი

თბილისი

აღმაშენებლის ხეივანი №199
 თვალჭრელიძის №2 (ისტ ფონიტი)

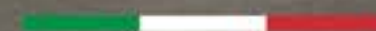
ბათუმი

შარტავას ქ. №7
 ხიმშიაშვილის ქ. №1



NARDI

YOUR OUTDOOR LIVING



Made in Italy

☎ 032 2 20 24 24

🌐 www.newlight.ge



Association of Architects of Georgia
საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია

www.archias.ge

STYLE

Architecture, Interior, Design

ბათუმური – საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია
და დიმიტრი მოსულიშვილი

მთავარი რედაქტორი – ნინო ლაღიძე
რედაქტორი – ნინო ლაღიძე, დიმიტრი გელოვანი.
პროდუქტის დიზაინი - ირმა ჯიშკარიანი

**PUBLISHER - ASSOCIATION OF ARCHITECTS
OF GEORGIA and Dimitri Mosulishvili**

CHIEF EDITOR - Nino Laghidze
INFORMATION - Nino Laghidze, Dimitri Gelovani
COMPUTER GRAPHIC - Irma Jishkariani

0171 თბილისი, ბუხბუჯის ქ. N3
მობ: +995 593 42 74 73

3 Berbuki str., 0171, Tbilisi, Georgia
Mob: +995 593 42 74 73

<http://www.archias.ge>
[http:// www.archiaward.com](http://www.archiaward.com)
E-mail: style.magazine2022@gmail.com

სარეკლამო ტექსტის შინაარსზე
რედაქციის პასუხს არ ატარებს

არქიტექტორებისა და დიზაინერების საყურადღებოდ!

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია და ჟურნალი "სტილი" აცხადებს თქვენთან თანამშრომლობას.
გთხოვთ, მოგვანდოთ თქვენ მიერ შექმნილი არქიტექტურული-დისაინერული პროექტები. მათ შორის საუკეთესოები განთავსებული იქნება ჟურნალ "სტილის" მომდევნო ნომერში, ხისთვისაც წინასწარ გიხდით მადლობას.
ჟურნალის დაქვემდებარებას უფლებას გაცნობთ მასალის მომზადებისა და პუბლიკაციისათვის აუცილებელი პირობა - ჟურნალში გამოსაქვეყნებული ობიექტი წარმოდგენილი იქნას მისი ამსახველი ფოტო-მასალის მაღალმხატვრული ხარისხით - ავტომატურად უზრუნველყოს ობიექტის პოეტური ფოტოგრაფია.
დაზუსტდეს თანაუცხოვრობის ვინაობა!

Salotti

Design Solution

აღმასრულებლის ხელმოწერა №30

599 68 90 70

სინათლის არქიტექტურა იტალიური ელეგანტურობით



CONTARDI — იტალიური განათების სიმბოლო, რომელიც უკვე რამდენიმე ათწლეულის განმავლობაში აერთიანებს ინოვაციას, ელეგანტურ სტილსა და ხარისხის უპრეცედენტო სტანდარტებს.



CONTARDI-ს ისტორია ჯერ კიდევ 1970-იან წლებში იწყება, როგორც განათების გადაწყვეტების სპეციალიზებული კომპანია, რომელიც თავდაპირველად ძირითადად სხვა ცნობილი ბრენდებისთვის აწარმოებდა განათების კომპონენტებს. თუმცა, 2000-იანი წლების დასაწყისში ბრენდმა დამოუკიდებლად გაიკვალა გზა და საკუთარი დიზაინის კოლექციების წარმოება დაიწყო. ამ ნაბიჯმა CONTARDI აქცია ერთ-ერთ ყველაზე პრესტიჟულ სახელად დეკორატიული განათების სამყაროში.





CONTARDI-ს ხშირად მოიხსენიებენ, როგორც "Tailor of Light" — სინათლის მკერავი. ეს მეტაფორა ზუსტად ასახავს ბრენდის მიდგომას განათების დიზაინსადმი: თითოეული პროდუქტი იქმნება ინდივიდუალური კონცეფციით, უმაღლესი ხარისხის მასალებითა და იტალიური ხელოსნური ოსტატობით. ჭალები, კედლის სანათები, მაგიდის და იატაკის სანათები — ყველა ნამუშევარში იგრძნობა ფორმისა და ფუნქციის იდეალური ბალანსი.


contardi

Salotti
Design Solution


contardi

Salotti
Design Solution



დიზაინის ენა: კლასიკა და ავანგარდი
CONTARDI-ს დიზაინერული ხელწერა გამოირჩევა
სისუფთავით, გეომეტრიული ჰარმონიით და
ექსკლუზიური მასალების კომბინაციით.
ბრენდი თანამშრომლობს ისეთ დიზაინერებთან,
როგორებიც არიან Tristan Auer, Servomuto, და
Federico Peri — მათთან ერთად შექმნილი ნამუშევრები
თანამედროვე ინტერიერების მთავარი აქცენტები ხდება.

აღსანიშნავია, რომ ბრენდის კოლექციები იდეალურად ერგება
როგორც საცხოვრებელ სივრცეებს, ისე სასტუმროებს, იახტებსა
და მაღალი კლასის კომერციულ პროექტებს. ეს არის უნივერსალურობა,
რომელიც მხოლოდ მაღალი დონის დიზაინსა და დეტალებზე
ფოკუსირებულ წარმოებას შეუძლია.




contardi

Salotti
Design Solution


contardi

Salotti
Design Solution

GROHE PUREFOAM AND KINUAMI SOAP

Bathroom as Wellbeing Hub: GROHE unveiled its groundbreaking Purefoam technology, introducing a multisensory foam experience for the shower, elevating your daily shower routine with a touch of a button, delivering a gentle cleansing foam as part of your skincare ritual. Paired with the Kinuami body soap collection, each captivating scent provides an uplifting and delightful experience with every shower.

By enveloping the body in a soft, warm foam, Purefoam introduces a new dimension of multisensory showering, marking GROHE's expansion into the European beauty and wellness market.

Rediscover the art of cleansing with this sophisticated foam skincare experience, where rich foam is created with just a press of a button, turning your routine into a moment of pure indulgence.



There are 3 full ready to set bundles in the offer together with the starter kit consisting of a foam producing thermostat together with the hand shower which is compatible with all shower systems with thermostats in black and white colors.



AT A GLANCE



DIRECT FOAM GENERATION

At the touch of a button, the hand shower instantly switches from shower mode to foam mode, effortlessly generating rich, warm foam for a pleasant and comfortable experience.



DELICATE AND DENSE FOAM

The special foam technology combines hot water and air to create abundant, silky foam, warmly enveloping the body for lasting relaxation while keeping your skin moisturized and clean.



CONFIGURABLE FOAM DURATION

Choose from five predefined foam mode times, ranging from 4 to 15 seconds, to find the one that suits you best. Once the selected duration is reached, the foam mode automatically stops and seamlessly switches back to water mode.

DETAILED PRODUCT BENEFITS



RAPID FOAM GENERATION

At the touch of a button, the hand shower instantly switches from shower mode to foam mode, effortlessly generating rich, warm foam for a pleasant showering experience.



DELICATE AND DENSE FOAM

The special foam technology combines hot water and air to create abundant, silky foam, warmly enveloping the body for lasting relaxation while keeping your skin moisturized and clean.



CHOOSE YOUR TIME

Choose from five predefined foam supply times, ranging from 4 to 15 seconds, to find the one that suits you best.



AUTO-STOP FUNCTION

The auto-stop function allows for effortless foam control by automatically stopping once the selected foam mode duration is reached.



5 EXCLUSIVE BODY SOAPS

Each of the carefully crafted and captivating scents of the Kinuami body soap collection give an uplifting and delightful sensation with every shower. Choose from 5 different scents, all included with the first GROHE Purefoam purchase.



QUICK AND EASY CHANGE OF SOAP CARTRIDGE

The soap cartridge can be quickly and easily changed by twisting it out, allowing each household member to use their preferred soap.



DESIGNED AS A SHELF

The GROHE Purefoam device doubles as a convenient storage shelf for your shower.



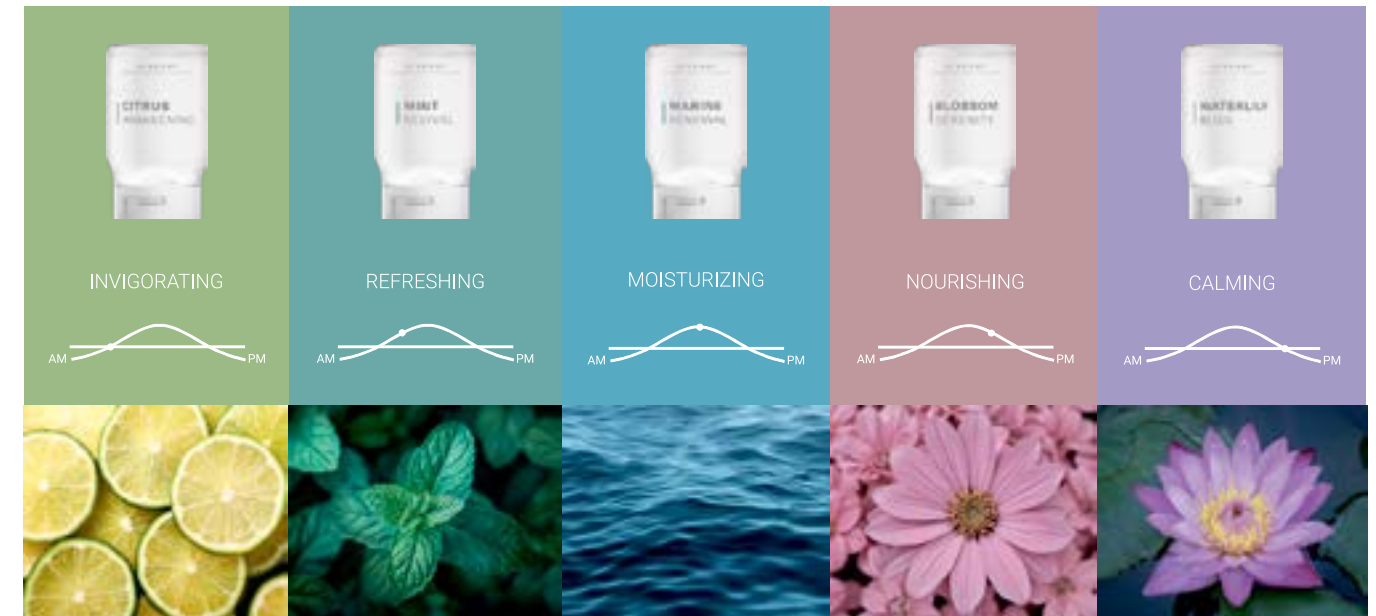
RECHARGEABLE BATTERY

Small, rechargeable battery and battery life indicator on the device.



KINUAMI SOAP FOR GROHE PUREFOAM

KINUAMI – is a Japanese word consisting of two words meaning «KINU» - 'silk' and «AMI» meaning 'bathing'.



GROHE DESIGN AWARDS

INTERNATIONAL AWARD 2025. Wave 2. Contest for Architects & Designers

We are happy to announce that 2d wave of the international contest for Architects & Designers from Central Asia, Georgia, Armenia & Mongolia is running at full speed.

Still there are 3 months to go & to submit your projects.

There are 2 nominations: residential objects & commercial objects. Main rules are to use GROHE Colors or SPA collections in the project & to complete these projects before September 30 2025. Participation in 2 nominations is possible!

Winner in each nomination would be awarded with the trip to Tokio in March right at the moment to enjoy sakura blossom!

Full rules of the contest are available on official website of the award: <https://design-grohe.kz/>

This is a unique opportunity to gain recognition within the international community of architecture and design by integrating the products of the GROHE brand into your projects. Your talents as a designer and architect have the power to inspire a world of colour!

We invite you to participate in our exciting competition, where the key element will be the use of the GROHE COLORS collection and of course your creativity.

See you in Tokio!

GROHE SATIN FINISH

Always consistent with the 'perfect match principle'. The GROHE colors collection facilitates the design coherent spaces- and GROHE satin steel and hard graphite are no exception.

GROHE SPA's Satin finish introduces a luxurious touch, and further expands the design choices for a more personalized look in the bathroom.

Available for GROHE Allure and GROHE Atrio, as well as matching showers and accessories in the colors Satin Steel and Satin Graphite, this finish enhances the room's overall aesthetic.

Part of the GROHE Colors Collection, Satin Steel and Satin Graphite provide a timeless, delightful tactile sensation while ensuring durability and resistance to corrosion.



1. TRENDING FINISH

GROHE's best-sellers graphite and steel are now available in a luxurious finish.

2. INDUSTRY PIONEERING TECHNOLOGY

Environmental-friendly Chrome III electro-plating used to create two new unique satin colours.

3. COMFORTABLE TACTILE SENSATION

Most agreeable and smooth touch when using the products.

4. FULL BATHROOM LINE-UP

Allure and Atrio design lines are available with matching showers products – including Rainshower Aqua ceiling showers – and accessories for a full bathroom solution.

NEW GROHE SHOWROOM opening in Tbilisi



On May 16, 2025, the presentation of the updated GROHE brand zone and the new premium space with the GROHE SPA collection took place.

The GROHE zone presents a wide range of products in all categories, everything you need to decorate a bathroom and kitchen. A striking part of the exposition is products in different color versions with PVD coating, with matte and glossy surfaces, which will help to realize the creative idea of the designer and emphasize the individuality of the interior.

Among the new products is the Rapido Shower Frame installation for the installation of concealed shower systems. Fast, easy, safe.

In the very heart of the GROHE showroom there is a premium space presenting luxurious collection GROHE SPA. GROHE SPA is a sub-brand of GROHE, specially created for lovers of luxury and an exclusive approach. The coordinated design of GROHE SPA is created for a special circle of high-class clients who are looking for a unique product under a premium brand with innovative technologies and high-quality products.

3 principles of the GROHE SPA concept are well reflected in the design space:

- Exclusivity – for premium projects
- Experience – pleasure for the 5 senses
- New luxury – tailor-made solutions

The grand opening ceremony welcomed best architects and designers of Georgia, key project partners and bloggers.

Guests were enjoying the creative presentation of the GROHE and GROHE SPA brand zones with the after party in the fashionable restaurant in 5* hotel Ambassadors. It was a great evening where guests were enjoying great food and drinks, live music, participating in the creative master classes and of course having lots of fun.

The showroom is located at the address: Tbilisi, David Gamrikeli 19.



AAG

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია შეიქმნა:

- პროფესიონალური ურთიერთობებისათვის;
- ქალაქმშენებლობის, არქიტექტურის, დიზაინის სფეროში არსებული პრობლემების განსახილველად და გადასაჭრელად;
- ასოციაციის წევრთა ბიზნესის ხმარდასაჭერად;
- არქიტექტორთა საერთაშორისო ფესტივალების, საერთაშორისო კონგრესების - წარმატებით ჩასატარებლად;
- არქიტექტორთა კლუბის, ჟურნალი "სტილის" პოპულარიზაციისათვის.

საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაცია - არქიტექტორებისა და დიზაინერების გაერთიანება - შესაქმნელობის მიხედვით პროფესიონალებს განიხილოს არქიტექტურის და მშენებლობის სფეროში არსებული პრობლემები, სიახლეები, პროექტები, ნოვატორული წინადადებები, ჩაატარონ ახალი სამშენებლო ტექნოლოგიების, დიზაინერული თუ ფურნიტურის კომპანიების პრეზენტაციები.

„საქართველოს არქიტექტორთა ასოციაციის“ სტრატეგიები:

- მაღალგანვითარებული, დახვეწილი, ერთიანი, თვითრეგულირებადი, პროფესიონალური ორგანიზაციის ჩამოყალიბება არქიტექტურის და სამშენებლო ბაზარზე;
- არქიტექტურისა და მშენებლობის განვითარების ტენდენციების შესახებ ასოციაციის წევრების ინფორმირება;
- ასოციაციის წევრებს შორის ურთიერთობის მექანიზმების ფორმირება;
- ასოციაციის წევრების საქმიანობისთვის პროფესიონალური სტანდარტების შემუშავება;
- ასოციაციის წევრთა სერთიფიცირებისთვის ხელის შეწყობა;
- წვლილის შეტანა ასოციაციის წევრების ბიზნეს ზრდასა და კეთილდღეობაში;
- ასოციაციის წევრების ინტერესების და უფლებების დაცვა, რჩევის მიცემა, დატრეინინგება, დახმარება, შხარის დაჭერა;
- ასოციაციის წევრებისთვის პროფესიული ზრდის ხელშეწყობა;
- ასოციაციის წევრების ინტეგრაცია არქიტექტურის და მშენებლობის პროფესიონალურ სფეროში;
- საერთო პრობლემების გადაწყვეტა; რეკომენდაციების და პროგრამების შემუშავება არქიტექტურისა და სამშენებლო ბაზრის განვითარებისთვის;
- ასოციაციის წევრებს შორის კომსულტაციების და ინფორმაციის გაცვლა მიმდინარე ტექნოლოგიებთან დაკავშირებით, არქიტექტურის და სამშენებლო ბაზარზე პოზიციების შესახებ;
- ასოციაციის წევრების ინტერესების დაცვა და წარმოჩენა საკანონმდებლო, აღმასრულებელ თუ მუნიციპალურ სტრუქტურებში;
- ქვეყნის არქიტექტურის და სამშენებლო საქმიანობის სრულყოფისთვის და ერთიანი მაღალესთეტიკური ქალაქგანვითარებითი კრიტერიუმების დამაკმაყოფილებელი, კეთილმოწყობილი ქალაქური გარემოს ჩამოყალიბებისთვის ხელის შეწყობა;
- საერთაშორისო სტანდარტების მიხედვით ნაციონალური სტანდარტების შემუშავება;
- პროფესიონალთა პრესტიჟის განმტკიცება; ასოციაციის წევრთა გაზრდა.

Association of Architects of Georgia

In 2011 STYLE Magazine and Architectural Club Ltd established Association of Architects of Georgia (Noncommercial (non-governmental) Legal the person)

Association of Architects of Georgia - a union of architects and designers - provides the professionals with an opportunity to discuss ongoing architectural and construction issues and news, projects and innovations introduced by their colleagues and to arrange presentations of new construction technologies, services and products offered by design or furniture companies.

Association of Architects of Georgia was established with the following goals:

- to foster professional relationships;
- to enable discussion and solving of different issues related to urban development, architecture and design;
- to support professional activities of Association members;
- to promote STYLE Magazine and diversify the range of its publications;
- to ensure successful development of international competitions - such as Architectural Award - organized under the auspices of STYLE Magazine;
- to provide Association members with an informal but presentable social environment.

Every year, STYLE organizes an international exhibition Architectural Award, covering such nominations as single-family residence, apartment block / residential complex, public construction, residential interior, public interior, reconstruction project, etc. (detailed information about this competition can be found at <http://www.archiaward.com>)

In 2014, Association of Architects of Georgia, Architects' Club and STYLE Magazine jointly organized the first Georgia-based International Architecture Festival in conjunction with the already traditional international architectural competition Architectural Award 2014.

We hope you find the above noteworthy and look forward to your comments regarding cooperation opportunities.

Thank you very much in advance.



კლიმაკომფორტი

Climacomfort

კლიმაკომფორტი

თრადიციიდან მომავლისკენ
ბათბობის ტექნოლოგიის ევოლუცია



CLIMACOMFORT.CO.UK

INFO@CLIMACOMFORT.CO.UK

+995 595 12 12 66

თბილისი, დემეტრე თავდადებულის 26

დაგვიკავშირდით:

ბერბუკის ქ. №3, 0171, თბილისი, მობ: +995 593 42 74 73.

ელ-ფოსტა: laghidze.n@gmail.com

<http://www.archias.ge>

<http://www.archiaward.com>

Contacts: 3 Berbuli street 0171, Tbilisi, Georgia Cell: +995 593 42 74 73

E-mail: laghidze.n@gmail.com <http://www.archias.ge> <http://www.archiaward.com>

Soფიო კედლის მათეობის განვლები
სისხმა არის ინოვაციური გადაწყვეტა
მათეობის მათეოლოგიაში ყველა
ახლად აშენებული და
მოდერნიზებული შენობისთვის,
როგორც სამეცნიერებელი, ასევე
კომერციული.

ეს არის შესანიშნავი გადაწყვეტა
ტრადიციულ და თანამედროვე
შენობებში, როგორც აგურის, ისე
ბრუნავი სახლებისთვის, ასევე
შესაფარისა გარემოებების ან
მოდერნიზებული შენობებისთვის.
განვლები მომდებარეობს შეიძლება
მოსაპირკეთებელი ან სარემონტო
სამუშაოების ნებისმიერ ეტაპზე:

- ThermaSkirt™** — ინთეგრირებული
გათბობა თანამედროვე დიზაინისთვის



מאנ

რეზიუმეებს

[illegible]

Thermaskirt ნარკომაფხანს ნაბრკალაბელ პლანტირის პანელას, ჯოხლაგის ოთახის პერიმეტრზე ნაბრკადაა ჩოხორეს ჩვეულებრივი პლინტები. თუმცა მასზე ინტეგრირებულია წყლის ან ელექტრო გათბობის ხილი, რომლის ოთახს თანაბრად ათბობს ევროფან — იმიდან, სადაც ჩაბუჯად თხილი პაპრი ყვალაზე ემდებრად ვრცელდება.

თავადი პირის/პირების	პირის/პირების/პირების	და
ფინანსური პირის/პირების	ფინანსური პირის/პირების	ფინანსური პირის/პირების

- [illegible]



CLIMACOMFORT.CO.UK
INFO@CLIMACOMFORT.CO.UK

+995 595 12 12 66

თბილისი, დეკტრე თავდადებულის 26



CLIMACOMFORT.CO.UK

INFO@CLIMACOMFORT.CO.UK

+995 595 12 12 66

თბილისი, დემეტრე თავდადებულის 26

ჩვენ
პროდუქტები
კომპანიაში

კლიმატოგეოგრაფიკული პირველი კომპანიის
საერთაშორისო, რომელმაც ადგილობრივი
ბაზარზე შემოიტანა გათბობა-გაგრილების
ინოვაციური, მომავლის ტექნოლოგია,
რომელიც ერთდროულად ორიენტირებულია
მომხმარებლის მაქსიმალურ კომფორტზე,
ნაკლებ დანახარჯებზე, უსაფრთხოებასა და



VARIOTHERM
HEATING. COOLING. COMFORT.

soffio

Wall heating panels
HEAT DIRECTLY FROM THE WALLS

VARIOTHERM
HEIZEN. KÜHLEN. WOHLFÜHLEN.

ფარის ბათობა-
გაბრილება

[illegible][illegible]

კედლის გათბობა-გაგრილება

[illegible]

ՈՒՄՆԱՅԻՆ ԺԱՄԱՆԱԿ

[illegible]

Variotherm —
ავსტრიული ხარისხი,
გარემოზე ზრუნვით

Variotherm — ეს არის ავსტრიული საოჯახო კომპანია, რომელიც 1979 წლიდან ავითარებს და აწარმოებს ეკოლოგიურად სუფთა გათბობა-გაგრილებით სისტემებს. ბრენდის ფილოსოფია ეფუძნება სისტემურ მიდგომას, რაც გაულისხმებს არაერთგვარაღ ნივთბაერთობულ, მუდმივკრულ სრულყოფილ და ენერგოეფექტურ გათბობა-გაგრილებას.

Variotherm სპეციალიზირება დაბალტემპერატურულ ჰიდრაულიკურ ბენოლოგიებში, რომლებიც არ საფრთხის მართალი ენერგიის ხარჯს და სრულად თავსებადნი განაზღვრად წყაროებთან — მაგალითად, თბურ მუშაობთან და მისი სისხმეობა.

အကျဉ်းချုပ် ဖော်ပြချက်များ

- ქაღალისა და შერჩეული ბამბის-ბაგრილობებს
- მხარული ნადავებზე ბამბის სისხმევებს
- მოდულურ კომპონენტებს სწრაფი მონტაჟისთვის
- ხმის იზოლაციის გაუმჯობესებულ გადაწყვეტებს

Variotherm-ის პროდუქტები სერთიფიცირებულია ევრო-სტანდარტებით (natureplus®, ISO 14001) და კომპანია აქტიურად თანამშრომლობს არაერთხელსაღიან, დიგიტალიზაციასთან და ინჟინრებასთან დაკავშირებულ სფეროში.

სარჩევი

Content

თბილისის გენერალური გეგმის ამოცანების რეალიზაციისთვის	27	
საზოგადოებრივი მაუწყებლის ახალი შენობა	38	New building of Georgian Public Broadc
ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლი	48	Individual residential house
დინამიზმის ილუზორული მრავალფეროვნება	52	The illusory diversity of dynamism
ნატიფ ნიუანსებში გამოვლენილი ელეგანტურობა	56	Elegance manifested in subtle nuances
ფუნქციური დუბლექსის ტიპის საცხოვრებელი სახლი	60	Light, pleasant, modern and functional
ცხოვრების კულტურის მობილური ფორმა	62	Mobile form of living culture
იდეიდან წარმატებულ შედეგამდე	66	From idea to successful result
ფორმის და ფერის სინქრონი	70	Form and color Synchronization
ესთეტიკა და კომფორტი	74	Aesthetics and Comfort
რეალობაში განხორციელებული ესთეტიკა	78	Aesthetics brought to reality
ჰიუგე	82	HYGGE
Terraviva-ს საერთაშორისო კონკურსის ფინალისტები	86	
	92	SKIA 2025
ლურჯი ფერის პოლიფონია	96	

სარჩევი

Content

თბილისის გენერალური გეგმის ამოცანების რეალიზაციისთვის	27	
საზოგადოებრივი მაუწყებლის ახალი შენობა	38	New building of Georgian Public Broadc
ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლი	48	Individual residential house
დინამიზმის ილუზორული მრავალფეროვნება	52	The illusory diversity of dynamism
ნატიფ ნიუანსებში გამოვლენილი ელეგანტურობა	56	Elegance manifested in subtle nuances
ფუნქციური დუბლექსის ტიპის საცხოვრებელი სახლი	60	Light, pleasant, modern and functional
ცხოვრების კულტურის მობილური ფორმა	62	Mobile form of living culture
იდეიდან წარმატებულ შედეგამდე	66	From idea to successful result
ფორმის და ფერის სინქრონი	70	Form and color Synchronization
ესთეტიკა და კომფორტი	74	Aesthetics and Comfort
რეალობაში განხორციელებული ესთეტიკა	78	Aesthetics brought to reality
ჰიუგე	82	HYGGE
Terraviva-ს საერთაშორისო კონკურსის ფინალისტები	86	
	92	SKIA 2025
ლურჯი ფერის პოლიფონია	96	



ზოგიერთი მოსაზრებები თბილისის მაგისტრალებზე არსებული მდგომარეობის შესახებ

საავტომობილო მობილიზაციის დონის ამაღლებამ ერთის მხრივ და შესაბამისად საგზაო ინფრასტრუქტურის განუვითარებლობამ და მაგისტრალების გამტარუნარიანობის გაზრდისათვის ღონისძიებების გაუტარებლობამ, მეორეს მხრივ, განაპირობა ქალაქის მაგისტრალებზე ტრანსპორტის მოძრაობის სიჩქარეების მნიშვნელოვანი შემცირება და სისტემატური ხასიათის ხანგრძლივი საცობები.

ქალაქის განვითარების გენერალური გეგმა დამუშავებულია. როგორც წესი მას უნდა მოყოლოდა ყველა სახის სამგზავრო ტრანსპორტის განვითარების კომპლექსური სქემის

დამუშავება. ასეთი სქემები დამუშავდა გენერალური გეგმის დამუშავების შემდეგ. გასული საუკუნის 70-იან და 80-იან წლებში, მათი ანგარიშები და რუკები ინახება არქიტექტურის სამმართველოში. მეცნიერულად დასაბუთებული კომპლექსური სქემების მიხედვით მიმდინარეობდა ყველა სახის სამგზავრო ტრანსპორტის განვითარება - მეტროპოლიტენი და მიწისზედა ტრანსპორტის სამარშრუტო ქსელი, აგრეთვე სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურის მშენებლობა. სატრანსპორტო ობიექტების მშენებლობისთვის შექმნილი იყო სპეციალიზებული სამმართველო. ყოველწლიურად ბარდებო-

და 2-3 ობიექტი.

სამგზავრო ტრანსპორტის განვითარების კომპლექსური სქემის დამუშავების სპეციალისტები ჩვენ არ გვყავდა, ამიტომ საქალაქო საბჭოს აღმასკომმა მიმართა მოსკოვის ტრანსპორტის ინსტიტუტს, რომელსაც გააჩნდა შესაბამისი გამოცდილება. მის დასამუშავებლად შეისწავლება ყველა სახის ტრანსპორტზე მგზავრთა ნაკადები, აგრეთვე ქუჩებსა და მაგისტრალებზე მსუბუქი მანქანების (კერძო მფლობელობის, სამსახურებრივი დანიშნულების) და სატვირთო ტრანსპორტის აგრეთვე, ფეხით მოსიარულეთა ნაკადები. სპეციალური მეთოდით ხდება ეკონომიკის განვითარების პროგნოზირება 10-15 წლის ვადით. გენგეგმის გათვალისწინებით ამავე პერიოდისათვის განისაზღვრება მგზავრთა და სატრანსპორტო გაზრდილი ნაკადები და ეპიურების სახით დაიტანება მაგისტრალებზე. მგზავრთა ნაკადის ათვისება პირველ რიგში ხდება მეტროპოლიტენით, (დგინდება მისი განვითარების მიმართულებები). შემდეგ კი შესაბამისი ტევადობის მიწისზედა ტრანსპორტით. საგზაო ქსელის კომპიუტერულ მოდელზე გატარდება საზოგადოებრივი სამგზავრო ტრანსპორტი,

სატვირთო და მსუბუქი მანქანები. კომპიუტერულ მოდელზე შექმნილი მდგომარეობის მიხედვით განისაზღვრება ახალი მაგისტრალების მშენებლობის მიმართულებები; სატრანსპორტო კვანძების (ესტაკადა, გვირაბი, ხიდები) მშენებლობის ადგილები. კომპლექსური სქემის დამუშავება შეუძლია, როგორც მოსკოვის ტრანსპორტის ინსტიტუტს, ასევე ევროპის ქვეყნების შესაბამის დაწესებულებებს. გაუგებარია რატომ არ ჩაატარა აღნიშნული სამუშაოები ქალაქის მერიამ. რაც შეეხება მერიის პოლიტიკას საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარებით უზრუნველყოს კერძო მსუბუქი მანქანებიდან მგზავრების გადასვლა საზოგადოებრივ ტრანსპორტზე და ამ გზით მაგისტრალებზე სატრანსპორტო ნაკადების შემცირება, შესაბამისად საცობების აღმოფხვრა, ქართველი კაცის მენტალიტეტის გათვალისწინებით, მეტად რთული იქნება. ეს ევროპის ზოგიერთმა ქვეყანამაც ვერ შეძლო. მანქანა ჩვენთან არ არის მხოლოდ გადაადგილების საშუალება, იგი მფლობელის პრესტიჟზეც მიუთითებს. ამიტომაც, რომ ჩვენთან 1000 მანქანაზე ჯიპების რაოდენობით ევროპის ქვეყნებსაც კი ვუსწრებთ. აღნიშნულის ნაწი-





ლობრივ განხორციელების მიზნით ყველაზე უმჯობესია საზოგადოებრივი ტრანსპორტიდან მეტროპოლიტენის განვითარება. სამგზავრო ტრანსპორტის განვითარების მეორე კომპლექსური სქემით გათვალისწინებული იყო მეტროს მეორე ხაზის მშენებლობა. თუ მოხდება მისი რეალიზაცია მგზავრთა გარკვეული რაოდენობა რეალურად გადანაწილდება კერძო მსუბუქი მანქანებიდან მეტროპოლიტენზე.

მაგისტრალების გამტარუნარიანობას მნიშვნელოვნად ამცირებს პარკირების საკითხის მოუგვარებლობა, მაგისტრალებზე განთავსებული საყოფაცხოვრებო ნარჩენების ბუნკერები, საგზაო მოძრაობის დისციპლინის დაბალი

დონე, შუქნიშნების რეგულირების ერთიანი ცენტრის უქონლობა და სხვა. საჭიროა ჩამოთლილი მიმართულებებითაც გატარდეს გარკვეული ღონისძიებები. პირველ რიგში, მოსაგვარებელია ავტო პარკირების საკითხი. მერია უნდა გამოყოს ადგილები მიწისზედა ან მიწისქვეშა პარკინგების მოსაწყობად, გამოაცხადოს კონკურსი მშენებლობაზე. იგი საკმაოდ ძვირი ჯდება და ამოყიდვის ვადა პარკირების ღირებულების გათვალისწინებით მეტად ხანგრძლივია. აღნიშნულიდან გამომდინარე მფლობელი ბიზნესმენი 5-10 წლით უნდა განთავისუფლდეს ყოველგვარი გადასახადებისაგან პარკინგის მოცულობის მიხედვით. ამასთან საკ-

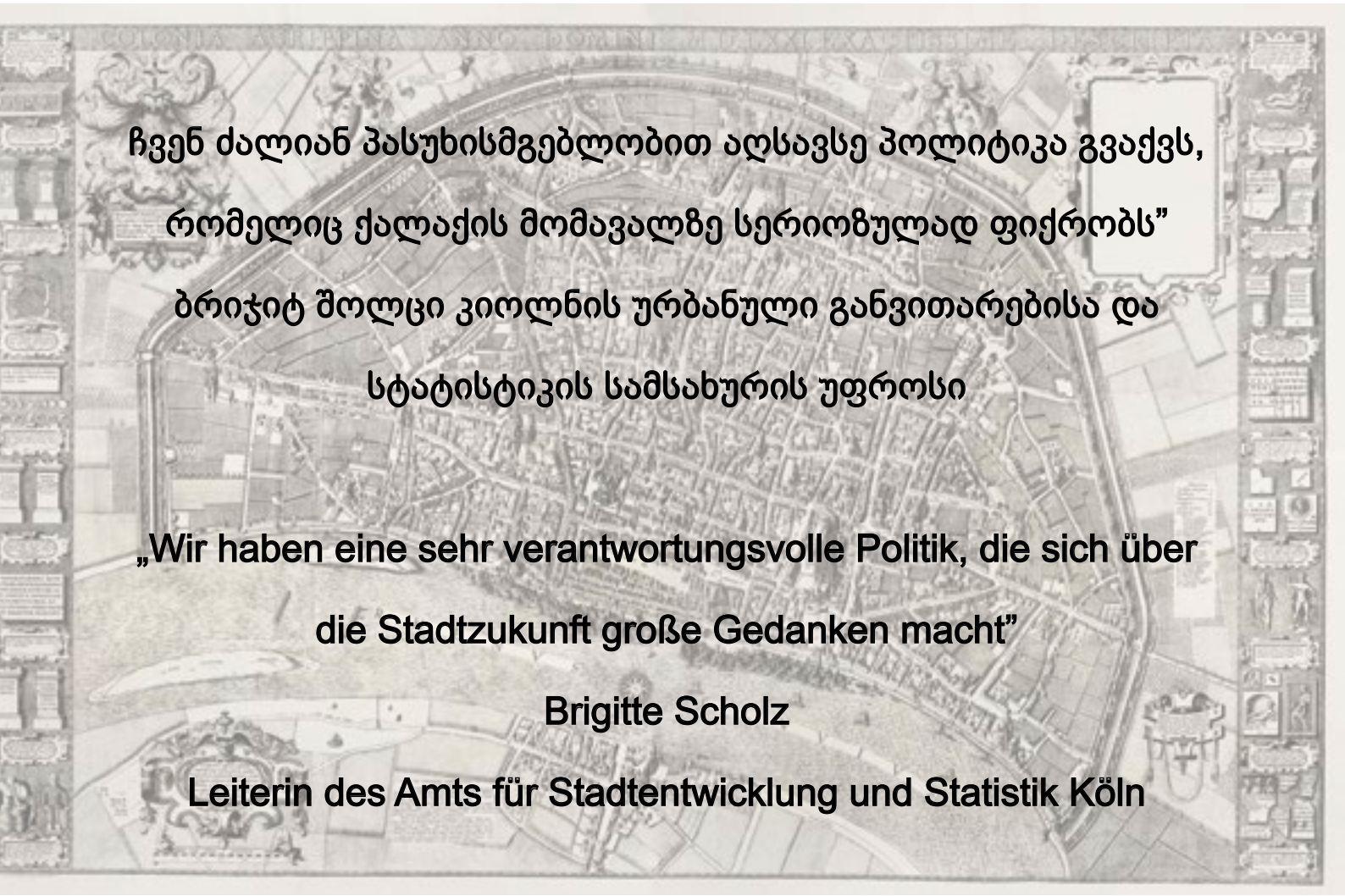
რებულოს დადგენილებით უნდა აიკრძალოს მანქანების გაჩერება მაგისტრალზე და მის გადამკვეთ ქუჩებზე პარკინგის ირგვლივ დაახლოებით 250 მეტრის ფარგლებში. რაც შეეხება საყოფაცხოვრებო ნარჩენების კონტეინერებს, კარგი იქნება თუ შედარებით ნაკლები მოცულობის მოძრავ კონტეინერებს განვითავსებთ კორპუსებში არსებულ ბუნკერებში და მისი დაცლა მოხდება კონტეინერმცლელი მანქანებით. დაცლის პერიოდულობა განისაზღვრება კონტეინერის მოცულობით. ამ ღონისძიებით მნიშვნელოვნად არ გაძვირდება ნარჩენების გატანა ნაგავსაყრელზე.

მთავარ მაგისტრალებზე ტრანსპორტის ნაკადის მოძრაობის საშუალო სიჩქარის სიდიდის დადგენით და შუქნიშნების შესაბამისი დარეგულირებით შესაძლებელი ხდება ნაკადის ან მისი უმეტესი ნაწილის შეუფერხებელი

მოძრაობის განხორციელება მაგისტრალის მთელ სიგრძეზე. უფრო მეტ ეფექტს მოგვცემს ქალაქში შუქნიშნების მართვის ერთიანი ცენტრის შექმნა. კომპიუტერული პროგრამის მეშვეობით განხორციელდება შუქნიშნების მართვა. ცენტრი, გზაჯვარედინებზე არსებული სატრანსპორტო სიტუაციის შესახებ, ინფორმაციას ღებულობს ზოლების მიხედვით გზაჯვარედინების გზის საფენში ჩამონტაჟებული ინდუქციური ჩარჩოებიდან, ავტომატურად. აღნიშნული მნიშვნელოვნად გააუმჯობესებს ქალაქის მაგისტრალზე შექმნილ მდგომარეობას. შემცირდება საცობების ხანგრძლივობა.

ა/ს ორგანიზაცია პარტნიორობა „ადგილობრივი მართველობის სრულყოფისათვის“ სახელით, ზაურ კაჭარავა





ჩვენ ძალიან პასუხისმგებლობით აღსავსე პოლიტიკა გვაქვს,
რომელიც ქალაქის მომავალზე სერიოზულად ფიქრობს”
ბრიჯიტ შოლცი კიოლნის ურბანული განვითარებისა და
სტატისტიკის სამსახურის უფროსი

„Wir haben eine sehr verantwortungsvolle Politik, die sich über
die Stadtzukunft große Gedanken macht”

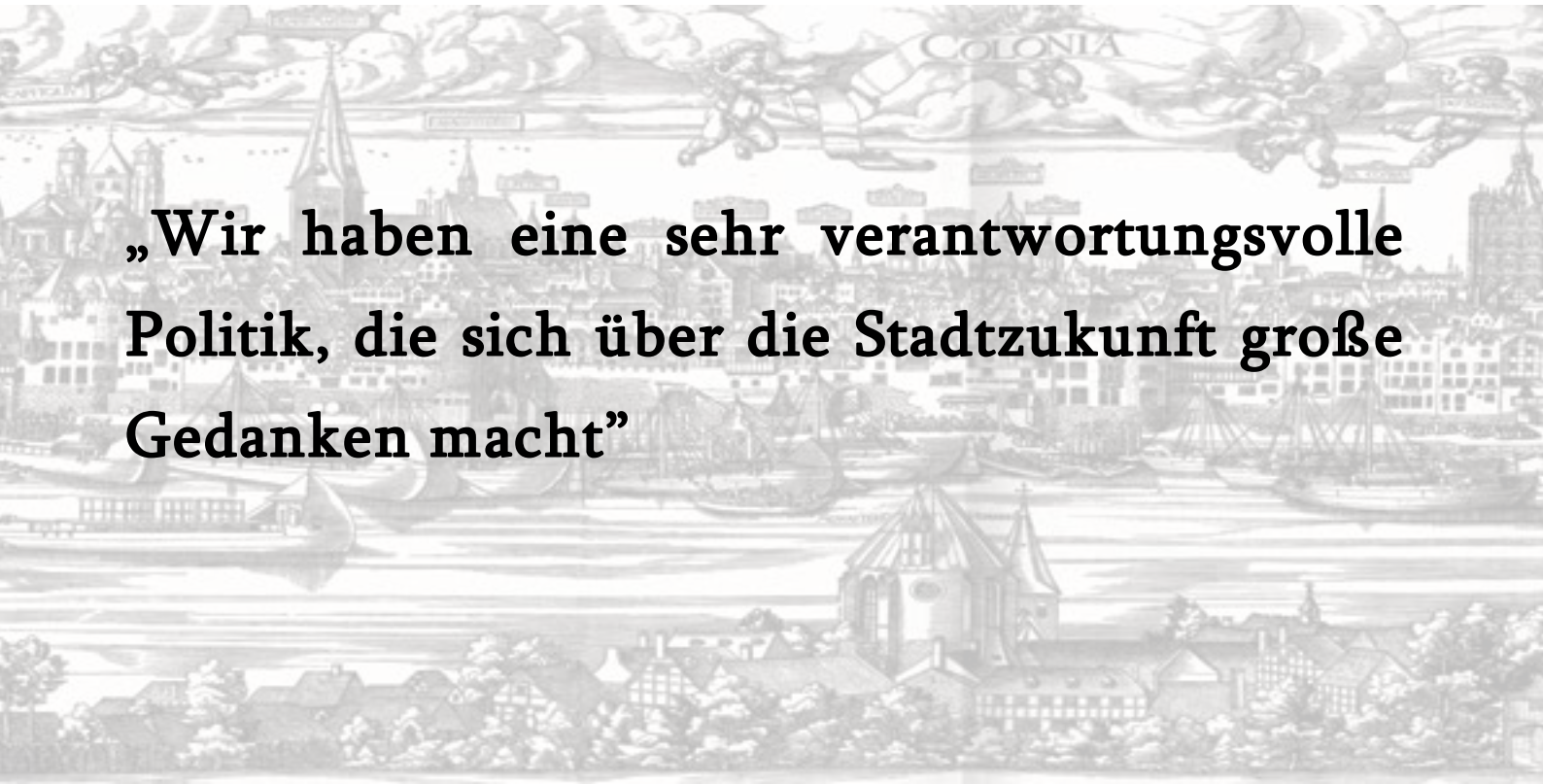
Brigitte Scholz

Leiterin des Amts für Stadtentwicklung und Statistik Köln



ბრიჯიტ შოლცის ფოტოს
ავტორი - მორის გოქსი
Autor des Porträts von
Brigitte Scholz ist der
Fotograf Maurice Gox.

ბრიჯიტ შოლცი
კიოლნის ურბანული განვითარებისა და სტატისტიკის სამსახურის უფროსი
Brigitte Scholz
Leiterin des Amts für Stadtentwicklung und Statistik Köln



„Wir haben eine sehr verantwortungsvolle
Politik, die sich über die Stadtzukunft große
Gedanken macht”

გერმანიის ჩრდილოეთით რაინ-ვესტფალიის შტატის უდიდესი ქალაქის - კიოლნის ისტორია ძველი ნელთალრიცხვის I საუკუნიდან იწყება. ამ დროიდან დღემდე ქალაქმა ურბანული განვითარების არაერთი საინტერესო ეტაპი გაიარა. განსაკუთრებით ნიშანდობლივია, მე-19 საუკუნეში დაბადებული ქალაქის განვითარების ორიგინალური კონცეფცია „სადღესასწაულო სივრცეების ჯაჭვი“. ქალაქმგეგმარებლების მიზანი ისტორიული, რკალური ციხე-სიმაგრის გახსნა და ქალაქისთვის განვითარების ახალი პერსპექტივის დაბადება იყო. ათ ნაწილად დაყოფილი რინგშტრასე, უბნების დამოუკიდებელი რგოლური განვითარების მიუხედავად ქალაქის ერთ მთლიან, კულტურულ კავშირს ქმნიდა. მეორე მსოფლიო ომის შემდეგ, ნანგრევებად ქცეული სიცოცხლითა და მხიარულებით სავსე ქალაქი, თავიდან დაიბადა. დროთა განმავლობაში კი იქცა მიმზიდველ, ტურისტულ ცენტრად. ცნობილი საკათედრო ტაძარი, რაინი, რო-

მაული მუზეუმები, ისტორიული კარნავალი და ქალაქის მხიარული სული მუდამ იზიდავს ადამიანებს. განსაკუთრებით საგულისხმოა, რომ თანამედროვე სამშენებლო ინდუსტრიის სწრაფი ზრდის მიუხედავად, კიოლნმა არ დაკარგა მე-19 საუკუნის კონცეფცია, გაშლილი სივრცე და ქალაქისათვის დამახასიათებელი სილალე.
ქალაქის მდგრადი ურბანული განვითარების კომპასზე, სტრატეგიულ გეგმაზე „კელნის პერსპექტივა 2030+“ გვესაუბრება კიოლნის ურბანული განვითარებისა და სტატისტიკის სამსახურის უფროსი ბრიჯიტ შოლცი
- ქალბატონო შოლცი, კელნის ურბანული განვითარების ისტორიის გაცნობისას, განსაკუთრებული ყურადღება მიიქცია მე-19 საუკუნეში ქალაქის დაგეგმარების კონცეფციამ. ვგულისხმობ რინგშტრასეს ეს ათ ნაწილად დაყოფას და „სადღესასწაულო სივრცეების ჯაჭვის“ შექმნას. არ მახსენდება ქალაქი, სადაც



Kölner Dom
კიოლნის საკათედრო ტაძარი



St. Johannes-Kirche
წმინდა იოანეს ტაძარი

დღესასწაულზე იყოს ქალაქის კონცეფცია აგებული. ეს შესანიშნავია. როგორ ფიქრობთ, რა გარემოება გახდა სადღესასწაულო ჯაჭვის განვითარების კონცეფციის დაბადების მიზეზი და რამდენად ინარჩუნებს თანამედროვე კიოლნი აღნიშნულ კონცეპტუალურ გადაწყვეტას?

- გმადლობთ კითხვისთვის. კიოლნის გამაგრებული ნაგებობები რაინამდე ვრცელდებოდა. XIX საუკუნეში ციხესიმაგრეები დაანგრის. ქალაქის მიზანი იყო ამ გამაგრებების გასწვრივ თავისუფალი, სადღესასწაულო, წარმომადგენლობითი სივრცეების შექმნა, სადაც სამოქალაქო საზოგადოებას ანუ „ქალაქის დამცველებს“ შეეძლოთ საკუთარი თავის წარმოჩენა. ზემოაღნიშნული კონცეფციის გათვალისწინებით, ქალაქმა განვითარებისთვის ახალი ურბანული სივრცე მოიპოვა. რინგშტრასე განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია, რადგან ის აყალიბებს სტრუქტურას, ძველ რომაულ ქალაქს, ვილჰელმინის ეპოქის ურბანულ გაფართოებასა და გარე მწვანე სარტყელს შორის, რომელსაც შემდგომი საგარეუბნო განვითარება ესაზღვრება. ურბანული განვითარების პროცესში, ყოფილი სოფლის სტრუქტურები, როგორცაა ერენფელდი ან ნიპესი, ინტეგრირებული იქნა კიოლნის ურბანულ არეალში და დღეს ისინი კიოლნის რაიონების სახით გვხვდება. სოფლის შენობები ქალაქის ზოგიერთ ნაწილში დღესაც ჩანს. ქალაქის კონცეფცია, ეს ძირითადი ჩარჩო, ძალიან მნიშვნელოვანია კიოლნისთვის. ჩვენი ამოცანაა ქალაქის ტრანსფორმაცია არსებული ურბანული სტრუქტურის საფუძველზე და მისი აწმყოს საჭიროებებთან შესაბამისობაში მოყვანა.

სამწუხაროდ, ქალაქი 1950-იანი წლებიდან ავტომობილებისთვის ადაპტირებული გახდა. ზემოხსენებული ტერიტორიები უპირატესად მომზადდა ოთხზოლიანი ან ექვსზოლიანი გზების სახით. დღევანდელი გამოწვევაა, ეს სივრცე კვლავ გამოსაყენებელი გაეხადოთ იმ ადამიანებისთვის, რომლებიც მანქანებში არ სხედან, არამედ ფეხით გადაადგილდებიან, სეირნობენ ან ველოსიპედით მოძრაობენ. ამ მიზნით, სხვადასხვა რესტრუქტურიზაციის ღონისძიება მიმდინარეობს. ჩვენი მიზანია ადგილობრივი საზოგადოებრივი ტრანსპორტის გაძლიერება, წინააღმდეგ შემთხვევაში რესტრუქტურიზაცია არ იმუშავებს. ქალაქის ცენტრში მისასვლელი გზა უნდა იყოს უზრუნველყოფილი. წრიული გზის ორივე მიმართულებით ველოსიპედის ბილიკი შეიქმნა და მთელი წრიული გზის მაღალი ხარისხის ველობილიკით აღიჭურვა. შესაბამისად, მანქანებს ახლა უფრო ნელა უწევთ მოძრაობა და სივრცეს ველოსიპედისტებთან ერთად იზიარებენ.

- როგორც ჩემთვის ცნობილია ქალაქს დიდხანს არ ჰქონდა გენერალური გეგმა. რამდენად შეაფერხა ამ ფაქტმა კიოლნის განვითარება?

- ამ ფორმით საერთო გეგმა არ არსებობდა, მაგრამ 1970-იანი წლებიდან არსებობდა ზოგადი გეგმა, რომე-

ლიც ქალაქის ავტომობილებისთვის მოსახერხებელი ურბანული ფორმის რედიზაინს ითვალისწინებდა. არსებობს ასევე სხვა მრავალი გეგმა, დოკუმენტი, ტექნიკური კონცეფცია, ასევე, თეორიული, ტექსტური მასალა, რომელიც არ შეიცავდა რაიმე დაგეგმვის განცხადებას, მაგრამ წარმოდგენდა ღირებულ მასალას. თუმცა დროთა განმავლობაში გაირკვა, რომ მდგრადი განვითარება განსხვავებულ აზროვნებას მოითხოვს. მიმდინარე გამოწვევებზე რეაგირების მიზნით, ჩვენ გადავწყვიტეთ, შეგვემუშავებინა ქალაქის სტრატეგია „კიოლნის პერსპექტივები 2030+“.

რაც შეეხება კითხვას თუ რამდენად შეფერხდა კიოლნის განვითარება გენერალური გეგმის არსებობის გარეშე, ვფიქრობ, რომ დიდი დაბრკოლება არ შექმნილა, რადგან, პროექტები, რომლებიც ამ დროის განმავლობაში ხორციელდებოდა, ყოველთვის მდგრად განვითარებას ემსახურებოდა.

„Was die Frage anbetrifft, inwieweit sich Köln ohne die Existenz des Generalplans entwickelt hätte, glaube ich, dass die Projekte, die in der Zeit auf den Weg gebracht wurden, schon immer auf eine nachhaltige Entwicklung eingezahlt haben.“

- გთხოვთ გვიამბეთ თქვენი ორგანიზაციის შესახებ. რა როლს თამაშობს გენერალური გეგმის შექმნის და რეალიზების პროცესში? ის არის კიოლნის მერიის დაქვემდებარებაში თუ დამოუკიდებელი ორგანიზაცია?

- ქალაქის ადმინისტრაცია ცხრა დეპარტამენტისგან შედგება, რომელთაგან თითოეული მერს ექვემდებარება. ჩვენ ქალაქის ადმინისტრაციის ნაწილი ვართ და წმინდა სახელმწიფო დონის ორგანიზაცია ვართ. პერსპექტიული სტრატეგია 2030+ კიოლნის მერის მანდატი იყო, რომელმაც დაგეგმარების დეპარტამენტს ქალაქის ახალი საერთო ხედვის შემუშავება დაავალა. როგორც ოფისმა, ჩვენ შევიმუშავეთ ეს საერთო ხედვა და, გენერალური გეგმისგან განსხვავებით, კიოლნის მთელ ურბანულ არეალს განვიხილავთ.

- სტრატეგიის დოკუმენტის ავტორები არიან კერძო კომპანიები „ურბანისტა“ და „IBA“. რა პრინციპით ხდება პროექტის ავტორების შერჩევა?

- ამასთან დაკავშირებით გამოვაცხადეთ საჯარო ტენდერი, სადაც შევარჩიეთ დამპროექტებლების ერთობლივი ბიურო, კიოლნიდან „ასტოკი“ და ჰამბურგიდან და ციურიხიდან „ურბანისტა“. წარმოდგენილი პროექტის შედეგები ქალაქის მთლიანი მმართველობისა და საზოგადოების მონაწილეობით დავამუშავეთ, რაც პოლიტიკურმა მხარემ დაამტკიცა. თუმცა ქალაქის ყველა სფერომ, ყველა დეპარტამენტმა პროექტში წარმოდგენილი მიზნის შესაბამისად,

განხორციელებაზე უნდა იმუშაოს. ეს არის მმართველობითი მუშაობის სტრატეგია. მაგ. ქუჩების დაგეგმვა ისე უნდა მოხდეს, რომ მეტი სივრცე შეიქმნას ფეხით მოსიარულეებისათვის, ველოსიპედებით მოსარგებლეებისათვის და მგზავრების საზოგადოებრივი ტრანსპორტით გადაყვანისთვის. შესაბამისად ნაკლები სივრცე უნდა დარჩეს მანქანებისთვის.

- რამდენი ეტაპი აქვს გასავლელი ქალაქის ურბანული სტრატეგიისა დოკუმენტს? და რა დრო სჭირდება მის დამტკიცებამდე?

-რაც შეეხება დაპროექტების შესახებ დავალებებს, ამასთან დაკავშირებით ტარდება ტენდერი. შემდეგი ეტაპია დასკვნების მომზადება დაგეგმვის პროექტების წამოსაწყებად. სამშენებლო გეგმებისთვის და პროექტებისთვის საზოგადოებრივ სივრცეში, როგორც წესი, ვაწყობთ კონკურსს. ასევე გვაქვს შესაძლებლობა, ვიმუშაოთ ჩვენი საკონსულტაციო საბჭოს მეშვეობით, რომელიც პოლიტიკოსებისა და ექსპერტებისგან შედგება და სწორედ იქ ხდება პროექტების განხილვა და შეფასება.

- როგორც დოკუმენტშია აღნიშნული, ქალაქის „კომპასის“ შექმნის დროს საზოგადოების ჩართულობის საკითხი არის უმნიშვნელოვანესი კომპონენტი.





რა მეთოდებს იყენებთ ასეთი გამოკითხვებისა და მსჯელობისთვის?

- დიახ, დოკუმენტი შედგენილია საზოგადოების მონაწილეობით და აქტიური ჩართულობით. ჩვენ ვინვევდით საზოგადოებას სათანამშრომლოდ და მათგან ვიღებდით ინიციატივებს. ჩვენ, ეს ორი მასშტაბური საჯარო ღონისძიების, ე.წ. მომავლის ფორუმების მეშვეობით გავაკეთეთ. აქ ჩვენ გვქონდა კონკრეტული დისკუსიები დაინტერესებულ ურბანულ საზოგადოებასთან, ვუპასუხეთ კითხვებს და ავხსენით სტრატეგიები. შემდგომში, იგივე კონტენტი ონლაინ რეჟიმში წარვადგინეთ, რათა მათთვის, ვინც მომავალ ფორუმებზე დასწრება ვერ შეძლო, მონაწილეობის შესაძლებლობა მიგვეცა. კიოლნში სამოქალაქო საზოგადოება ძალიან მრავალფეროვანია, ძალიან კარგად ორგანიზებული და მოგვანოდა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია კიოლნში ცხოვრებისთვის მნიშვნელოვანი საკითხების შესახებ. ამდენად, პროექტის დამუშავების პროცესში არ არსებობდა ჩაკეტილი კარი, ყველა კარი გახსნილი იყო, რათა შუალედურ შედეგებზე გვემსჯელა და ამ დისკუსიის გზით მეტი ინფორმაცია მიგვეღო. „Die Zivilgesellschaft ist in Köln sehr vielfältig, sehr

gut organisiert und hat uns wichtige Hinweise gegeben für die Dinge, die für das Leben in Köln wichtig sind. So war das ein offener Bearbeitungsprozess. Es gab keine geschlossenen Türen, alle Türen waren geöffnet, um Zwischenergebnisse zur Diskussion zu stellen und durch diese Diskussion mehr Information zu bekommen.“

- არსებობს მოსაზრება, რომ კერძო საკუთრების დაცვა იწვევს პოლიტიკური ძალაუფლების სივრცით შემცირებას, მაგრამ პირიქითაც ხდება, როცა კერძო საკუთრება ხელს უშლის ქალაქის ურბანულ განვითარებაში გადანყვეტილების მიღებას. გაგვიზიარეთ პრაქტიკა, როდესაც კერძო საკუთრება და ქალაქისთვის მნიშვნელოვანი გადანყვეტილება ერთმანეთს ეწინააღმდეგება.

- **ძალიან საინტერესო, რთული და კომპლექსური კითხვაა.**

ეს კითხვა ორ ნაწილად უნდა გავყოთ. ჩვენ განვასხვავებთ ქალაქის საკუთრებაში არსებულ მიწას, რომელიც ჩვენ, როგორც ქალაქს, გვეკუთვნის და კერძო მესაკუთრეთა საკუთრებაში არსებულ მიწას. ჩვენ არ ვყიდით ქალაქის საკუთრებაში არსებულ მიწას; ის იჯარით გაიცემა 60 ან 99 წლით. ეს დაკავშირებულია ისეთ მოთხოვნებთან, როგორიცაა სახელმწიფო სუბსიდირებული საცხოვრებლის აშენების ან კლიმატის დასაცავად ენერგოეფექტური მშენებლობის სპეციალური მეთოდის გამოყენების აუცილებლობა.

რაც შეეხება კერძო მესაკუთრეთა საკუთრებაში არსებულ მიწას, ჩვენ ვდებთ ურბანული განვითარების ხელშეკრულებას მათთან, ვინც იქ აშენებს, დაგეგმარებისა და მშენებლობის კანონმდებლობის საფუძველზე და ვითხოვთ მათგან ქალაქისთვის გარკვეული მომსახურების გაწევას. მაგალითად, ჩვენ ვითხოვთ 30%-ით სუბსიდირებულ საბინაო მშენებლობას და ასევე ვითხოვთ მონაწილეობას საზოგადოებრივი ინფრასტრუქტურის, როგორიცაა საბავშვო ბაღები ან სათამაშო მოედნები, მშენებლობაში. ქალაქი, თავის მხრივ, ინვესტირებისგან მოგების გარკვეულ პროცენტს იღებს ქალაქის სასარგებლოდ და სანაცვლოდ ქმნის დაგეგმარების კანონმდებლობას.

- **„კომუნალური სუვერენიტეტი ურბანული განვითარებაში“ - ეს შესანიშნავი იდეაა, მაგრამ საინტერესოა ამ საკითხთან მიმართებაში როგორია სახელმწიფო პოლიტიკა და კერძო ბიზნესის პოზიცია?**

-ბოლო წლებში ადგილობრივ ხელისუფლებასა და კერძო პირებს შორის პარტნიორობის განვითარება ძალიან კარგად წარიმართა. წარსულმა გვიჩვენა, რომ რადიკალური მიდგომა არ არის სწორი

გზა. ვერც მხოლოდ საზოგადოებრივი საცხოვრებლის მშენებლობა და ვერც მხოლოდ კერძო საცხოვრებელი ვერ გადაჭრის საბინაო მშენებლობის გამოწვევას; ჩვენ უნდა შევძლოთ ამ ორს შორის ბალანსის შექმნა. ჩვენ ასევე შევიმუშავეთ ამისთვის მოდელები და მივედით დასკვნამდე, რომ წარმატებული საცხოვრებელი სახლების მშენებლობა მოითხოვს პოლიტიკას და კარგ, ფართოდ მხარდაჭერილ დემოკრაციას. ჩვენ კარგი დისკუსიები გვქონდა საბჭოში და სპეციალიზებულ კომიტეტებში, თუმცა ასევე ბევრი რამის დარწმუნება მოგვინია, რადგან ყოველთვის არის ვინმე, ვისაც საკუთარი ინტერესების დაცვა სურს. თუმცა ამის შესაქმნელად ბევრი წელი დაგვჭირდა.

- **„ფიქრი ზეგ ხვალინდელ ქალაქზე“. თქვენ როგორ წარმოგიდგენიათ „კიოლნი ზეგ“?**

-კიოლნი ყოველთვის სამშენებლო მოედანი იყო და კიდევ დიდხანს ასე დარჩება. ჩვენ ვახდენთ საზოგადოებრივი სივრცეების რედიზაინს, მათ უფრო მწვანეს ვხდით, ვამონტაჟებთ რაიონულ გათბობას, ვინყებთ ახალ სამშენებლო პროექტებს, ვაშენებთ კიოლნის რკინიგზის კვანძს და ა.შ. მნიშვნელოვანია, რომ ჩვენი ქალაქის ტრანსფორმაციისთვის კარგი ჩარჩო პირობები ახლავე შევქმნათ, რათა 15 წელიწადში შევძლოთ ვთქვათ: „ჩვენ ახლა კიოლნის მომავლისთვის მდგრადი პოზიციონირების საშუალება გვაქვს“. ეს ყველა რეგიონში ერთდროულად ვერ იქნება შესაძლებელი. ქალაქის ცენტრი აღდგენის უდიდესი ზეწოლის ქვეშ იქნება, თუმცა ცალკეული რაიონებიც ეტაპობრივად დაზარალდებიან, რადგან კლიმატის ნეიტრალიტეტის საკითხი უბრალოდ მოითხოვს ქალაქის აღდგენას.

- **გერმანელი ქალაქგეგმარი კლოფტი ერთ-ერთ ინტერვიუში ამბობს: „პოლიტიკური ნება ძირითადად წყვეტს ყველაფერს.“ როგორ წარმოგიდგენიათ კიოლნი 2030 წელს, ქალაქის თვითმმართველობა მზად არის სტრატეგია რეალურ პროექტად აქციოს?**

- ყოველთვის ადვილი არ არის განსხვავებული პოლიტიკური იდეების ადმინისტრაციის იდეებთან შეთავსება. საბოლოო ჯამში, საბჭოს წევრები, როგორც ხალხის არჩეული წარმომადგენლები, იღებენ გადანყვეტილებებს პროექტებზე და შესაბამისად, კიოლნის განვითარებაზე. ამ მიზნით, ჩვენ ვამზადებთ შესაბამის შაბლონებს, რომლებიც შეიცავს სხვადასხვა ვარიანტს და ამით პოლიტიკოსებს აჩვენებს გადანყვეტილების მიღების შესაძლებლობასა და ვარიანტებს. ამგვარად, ჩვენ მნიშვნელოვან როლს ვთამაშობთ, ვავითარებთ პროექტებს, წარვადგენთ წინადადებებს გადანყვეტილებებისთვის. გადანყვეტილება კი მხოლოდ პოლიტიკოსებს ეკისრებათ. ჩვენი ქალაქის პარლამენტი, მერი და საბჭო ხუთი წლის ვადით აირჩევა. საბჭოს წევრები რვა წლით ირჩევიან, ანუ სამი წლით

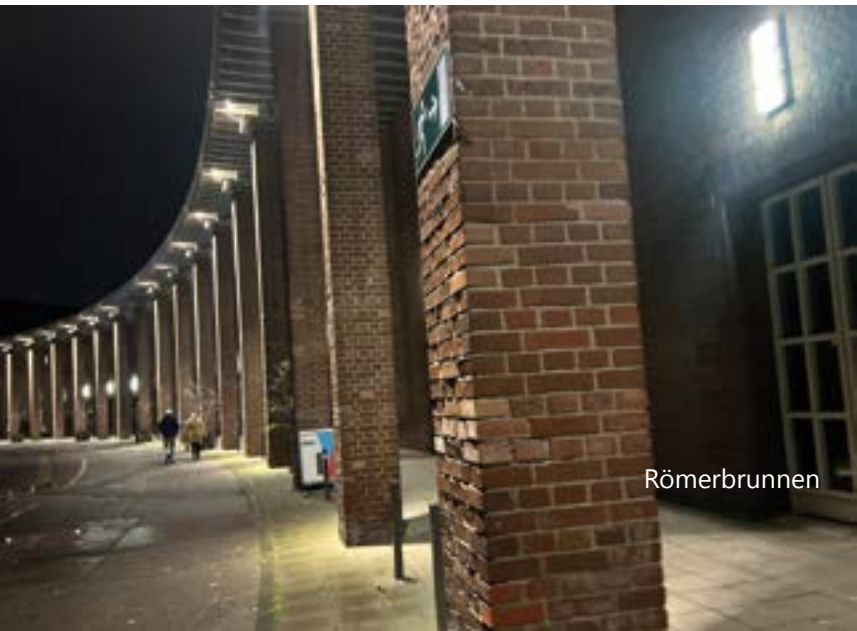




Römerbrunnen



Römerbrunnen



Römerbrunnen

მეტხანს. ამგვარად, ისინი ქმნიან ჩარჩოს ამ გარდამავალი პერიოდისთვის, რათა უფრო გრძელვადიანი პერსპექტივით შევხედოთ მოვლენებს და არა მხოლოდ არჩევნების პერიოდებით ვიფიქროთ. ჩვენთვის ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ ამ ხუთი წლის განმავლობაში პროექტები დავინყოთ და განვახორციელოთ.

ჩვენ გვაქვს ძალიან პასუხისმგებელიანი პოლიტიკა, რომელიც ძალიან ზრუნავს ქალაქის მომავალზე. ჩემი აზრით, კლიმატის ნეიტრალიტეტისთვის ინფრასტრუქტურის რესტრუქტურიზაცია გერმანიაში მთავარ პოლიტიკურ საკითხად იქცევა, რადგან თუ პოლიტიკური გენერალური დაგეგმარება გაუქმდება, ჩვენ, როგორც ქალაქს, ამ ტრანსფორმაციის წინ წაწევა დამოუკიდებლად არ შეგვეძლება. ახალი თბოგამტარობის ხაზების, მათი იზოლაციისა და გათბობის სისტემების გადაკეთებისთვის აუცილებელია სისტემის ორგანიზება მთელი ქვეყნის მასშტაბით.

საბჭოს დიდი ვალდებულება აქვს თავისი ამომრჩევლების წინაშე. არჩევნების პერიოდში პოლიტიკურმა წარმომადგენლებმა თავიანთი გადანწყვეტილებებით უნდა დაარწმუნონ ამომრჩეველი, რომ მათ სწორი არჩევანი გააკეთეს. კარგი ურბანული განვითარებისთვის დრო და კარგი გადანწყვეტილებები გვჭირდება.

„Wir haben eine sehr verantwortungsvolle Politik, die sich über die Stadtzukunft große Gedanken macht.“

- რამდენად აქტიურია პრესა ურბანული პროექტების გაშუქების პროცესში? თუ არსებობს დარგობრივი ჟურნალისტები, რომლებიც მზად არიან ურბანულ თემებზე სასუბროდ?

-მე ვფიქრობ, რომ ჟურნალისტიკა ძალიან მნიშვნელოვანია საკითხების შესახებ ცნობიერების ამაღლებისთვის, ინფორმირებისთვის, ობიექტური დისკუსიების წარმართვისა და სხვადასხვა არგუმენტების ნეიტრალური ავტორიტეტის სახით წარმოსადგენად.

ჩვენ გვაქვს დარგობრივი ჟურნალისტიკა ძალიან კარგი სპეციალიზებული ჟურნალების მეშვეობით, მაგ. "Bauwelt" ან "Stadtbauwelt". კიოლნში ჩვენ გვყავს არქიტექტორებისა და დამგეგმავების ორგანიზებული საზოგადოება, არქიტექტორთა ასოციაცია და ლანდშაფტის არქიტექტორთა ასოციაცია, რომლებიც ძალიან კარგად არიან ორგანიზებულები. ჩრდილოეთ რაინ-ვესტფალიაში ყოველწლი-

ურად იმართება სავაჭრო გამოფენა „პოლისის კონვენცია“. წარმოდგენილია ურბანული განვითარების კარგი პრაქტიკის მაგალითები, ქალაქები, დეველოპერები, ინვესტორები, დაგეგმარების ოფისები და ურბანული განვითარების სხვა დაინტერესებული მხარეები ხვდებიან ერთმანეთს, ცვლიან იდეებს და განიხილავენ. საზოგადოებასთან ურთიერთობის სამუშაოს ფარგლებში, კონფერენცია იდეების გაცვლის კარგ პლატფორმას წარმოადგენს. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ კიოლნის ურბანული განვითარების გეგმები, კონცეფციები და სტრატეგიები პროფესიული სამყაროსთვის იყოს ცნობილი და აქტიური დისკუსიები უზრუნველყოფილი იყოს.

„Ich finde, Journalismus ist sehr wichtig, um Themen bekannt zu machen, zu informieren, um Diskussionen sachlich zu führen und dabei unterschiedliche Argumente als neutrale Instanz vorzubringen.“

- ურბანულ სტრატეგია 2030+. დოკუმენტის ბოლოს ჩამოთვლილია 40 ორგანიზაცია, რომელმაც დამუშავებული ინფორმაცია მიაწოდა სამუშაო ჯგუფს. სტატისტიკა არის გადამწყვეტი ურბანული ხედვებისა და გეგმების ჩამოყალიბებაში. როგორ ხდება სტატისტიკური მონაცემების დამუშავება. რა ინსტრუმენტებს იყენებთ მონაცემების შეგროვებისთვის?

- ქალაქის სტრატეგიის „კიოლნის პერსპექტივები 2030+“ შემუშავებისას ჩვენ ერთად ვიმუშავეთ ოთხ სამუშაო ჯგუფში, 40-ზე მეტ ოფისთან და დეპარტამენტთან. საბჭოს რეზოლუცია ქალაქის სტრატეგიას ადმინისტრაციისა და პოლიტიკისთვის სავალდებულოს ხდის. მუნიციპალური სტატისტიკა რეგულარულად აფასებს მუნიციპალურ მონაცემებს, მაგ. მოსახლეობის განვითარებაზე და გამოთვალოს საკუთარი პროგნოზები კიოლნის ზრდის შესახებ. ქალაქის სტრატეგია შინაარსის თვალსაზრისით რეგულარულ გადახედვას მოითხოვს, რადგან ხვალის დელი გამოწვევების წინასწარ განსაზღვრა ან მათი შედეგების შეფასება დღეს ჯერ კიდევ შეუძლებელია. ქალაქის სტრატეგიის განახლებას დაახლოებით 10 წლის შემდეგ ვვარაუდობთ. როგორ და რა დოზით, ეს საკითხი ჯერ კიდევ ღიად რჩება.

ამჟამად ჩვენ ძალიან ბევრს ვმუშაობთ „მდგრადობის“ თემაზე, რაც ჩვენი წლევანდელი მთავარი თემაა.

- ინტერნეტში გავცადანი კიოლნის სამშენებლო პროექტების არქივზე ინფორმაციას. ეს შესანიშნავია. ასევე, პერსპექტიული ხედვის დოკუმენტში საუბარია

კიოლნში ელექტრონული პლატფორმების შექმნაზე. არსებობს მსგავსი პლატფორმების არქიტექტურაზე ხედვა?

- ამჟამად სამშენებლო ნებართვის პროცესის დიგიტალიზაციის პროცესში ვართ, რაც იმას ნიშნავს, რომ არქიტექტორებს ახლა შეუძლიათ თავიანთი გეგმების ციფრულად წარდგენა. ციფრულად ხორციელდება დამუშავებაც. აღნიშნული სერვისით სარგებლობა გასული წლიდან არის შესაძლებელი და ჯერ კიდევ ბევრი რეკლამა უნდა გავაკეთოთ, რათა არქიტექტორებმა რეალურად გამოიყენონ ეს შესაძლებლობა. ჩვენ კვლავ ვებრძვით სხვადასხვა დაბრკოლებას და მონაცემთა დაცვის რეგულაციებს, რომლებიც ზოგჯერ ართულებს პროცესს. ჩვენ ამ ციფრული პროცესების დანერგვისა და აღწერის პროცესში ვართ... ვფიქრობ, რომ საქართველო ამ საკითხში ჩვენზე წინაა..

- ქალბატონო შოლც, გმადლობთ ძალიან საინტერესო ინტერვიუსთვის. ჩვენი ქვეყნისთვის, ძალიან მნიშვნელოვანია თქვენი ქვეყნის გამოცდილების გაზიარება, წარმატებას ვუსურვებთ თქვენს გუნდს.

ნანა ჭრელაშვილი
ჟურნალისტი, ხელოვნებათმცოდნეობის (არქიტექტურათმცოდნეობის) დოქტორი
NANA CHRELASHVILI
Doktorin der Künste . Journalistin

სტატიაში გამოყენებულია ნანა ჭრელაშვილის ფოტოები
Der Artikel verwendet Fotos von Nana Chrelashvili





კიოლნის დანგრეული ქალაქის ცენტრი (1945)

აშშ-ის თავდაცვის დეპარტამენტი. არმიის დეპარტამენტი. მთავარი სიგნალის ოფიცრის ოფისი. [2] - <https://www.archives.gov/research/arc/> ARC იდენტიფიკატორი: 531287; აშშ-ის თავდაცვის ვიზუალური ინფორმაციის ცენტრის ფოტო HD-SN-99-02996 [1] კიოლნის საკათედრო ტაძარი, რომელიც რამდენიმე პირდაპირი დარტყმის მიუხედავად, ერთი შეხედვით დაუზიანებელია, კიოლნის მთლიანად დანგრეული ქალაქის ცენტრის შუაგულში დგას. ტაძრის უკან შეგიძლიათ იხილოთ დანგრეული მთავარი რკინიგზის სადგური, ასევე აღმოსავლეთით ჩამონგრეული ჰოენცოლერნის ხიდი. გერმანია, 1945 წლის 24 აპრილი.

Kölns zerstörte Innenstadt (1945)

U.S. Department of Defense. Department of the Army. Office of the Chief Signal Officer. [2] - <https://www.archives.gov/research/arc/> ARC Identifier: 531287; U.S. Defense Visual Information Center photo HD-SN-99-02996 [1] Der trotz mehrer direkter Treffer scheinbar unbeschädigt wirkende Kölner Dom steht inmitten der vollständig zerstörten Innenstadt von Köln. Hinter der Kathedrale ist der zerstörte Hauptbahnhof, so wie weiter östlich die eingestürzte Hohenzollernbrücke zu erkennen. Deutschland, 24 April 1945.



კელნი - 2025
GOOGLE EARTH

Kölns - 2025
GOOGLE EARTH



ზურაბ წერეთელი



ზურაბ წერეთელი იყო მსოფლიოში ცნობილი ხელოვანი, მრავალი ჯილდოსა და პრემიის ლაურეატი, მოქანდაკე, ფერმწერი, მეცნიერი, პედაგოგი. მან, 1958 წელს დაამთავრა თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის ფერწერის ფაკულტეტი, სადაც მისი პედაგოგები იყვნენ უჩა ჯაფარიძე, აპოლონ ქუთათელაძე, იოსებ შარლემანი და ვასილ შუხავეი. 1959-1966 წლებში, ზურაბ წერეთელი საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიის, არქეოლოგიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტში მხატვარ-არქიტექტორად მუშაობდა და ხშირად მონაწილეობდა ეთნოგრაფიულ ექსპედიციებში. 1965 წლიდან საქართველოს მხატვართა კავშირის ფონდის მთავარი მხატვარია, ხოლო 1981 წლიდან – თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის პროფესორი. 1983 წლიდან ზურაბ წერეთელი თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის მონუმენტურ-დეკორატიული ხელოვნების კათედრის გამგე იყო, 1987 წლიდან კი საქართველოში დიზაინერთა შემოქმე-



პეტრე პირველის ძეგლი (1997, მოსკოვი)



ახალი სამყაროს დაბადება-(არესიბო, პუერტო რიკო-2016)

დებით კავშირს ხელმძღვანელობდა. 1997 წლიდან რუსეთის სამხატვრო აკადემიის პრეზიდენტია. 1997 წლიდან, მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი და ასევე, 1997 წელს, იგი ნიუ-იორკის შტატის - ბროკპორტის სახელმწიფო უნივერსიტეტის - პროფესორია. 1999 წლიდან მოსკოვის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმის დირექტორი, ხოლო 2000 წლიდან ზ. წერეთლის ხელოვნების გალერეის დირექტორია.

მრავალფეროვანია მხატვრის ინტერესების სფერო. იგი ავტორია 5000-ზე მეტი ფერწერული, გრაფიკული თუ სკულპტურული ნამუშევრისა. მუშაობს, ძირითადად, მონუმენტურ-დეკორატიული ხელოვნების განხრით (ფრესკა, მოზაიკა, პანო). მის მიერ შექმნილი მონუმენტური ქანდაკებები დაიდგა მსოფლიოს მრავალ ქვეყანაში (საქართველო, აშშ, იაპონია, ინგლისი, საფრანგეთი, ბრაზილია, ესპანეთი, პორტუგალია, თურქეთი, ურუგვაი, იტალია, ისრაელი, რუსეთი). აღსანიშნავია მისი მოზაიკური ნამუშევრები ბიჭვინთასა და საქართველოს სხვადასხვა ქალაქებში.

ზურაბ წერეთელი არის საქართველოს სახალხო მხატვარი, თბილისის საპატიო მოქალაქე. 2012 წელს თბილისში საზეიმოდ გაიხსნა ზურაბ წერეთლის თანამედროვე ხელოვნების მუზეუმი (MOMA), რომელიც არაერთი ქართველი თუ უცხოელი ხელოვანის გამოფენების მასპინძელია.

თავისი ნაყოფიერი შემოქმედებითი ცხოვრების მანძილზე მას მიღებული აქვს პაბლო პიკასოს დიდი პრემია, არის საქართველოს სახელმწიფო პრემიის ლაურეატი, „იუნესკოს“ კეთილი ნების ელჩი, ღირსებისა და ხალხთა მეგობრობის ორდენების მფლობელი.

ხელოვანი 2025 წლის 22 აპრილს გარდაიცვალა. დაკრძალულია თბილისში, დიდუბის პანთეონში.



მონუმენტი „საქართველოს ისტორია“(თბილისი ზღვა, 1985 წ.)



მემორიალი „მწუხარების ცრემლები“- (ნიუ-ჯერსი აშშ, 2011)



„ახალი ადამიანის დაბადება“(ესპანეთი, სევილია 1995)



„აიკეთებ ბოროტებას სძლია“(1990 წელი ნიუ-იორკი)



სპორტის სასახლე რუსთავეში



მარცხნიდან მარჯვნივ:
ილია იოსელიანი, მიხეილ მახარაძე, გიორგი ნოზაძე,
გიორგი ცხოიძე.

შენობის საერთო ფართი: 8635,77 მ²
შენობა-ნაგებობების სამშენებლო მოცულობა - 91486,60 მ³
(მათ შორის); 0,00 ნიშნულის ქვევით (ძირითადი შენობის ბა-
ქანი და სახანძრო ავზის ნაგებობა) - 1496,05 მ³; 0,00 ნიშნუ-
ლის ზევით (ძირითადი შენობა) - 89990,55 მ³.

ავტორი: Royal Art Group
პროექტის ხელმძღვანელი: მიხეილ მახარაძე
მთ. არქიტექტორი: გიორგი ნოზაძე
არქიტექტორები: ილია იოსელიანი, გიორგი ცხოიძე

რუსთავეში მე-12 მიკრორაიონში, რაგბის სტადიონის მიმ-
დებარე ტერიტორიაზე სპორტის სასახლე აშენდა. ეს არის
მრავალფუნქციური სპორტული ცენტრი სპორტის ოლიმპი-
ური სახეობებისთვის. სპორტულ კომპლექსში გათვალისწი-
ნებულია დარბაზის მენეჯმენტისთვის საჭირო სამუშაოთა
წარმოება შეზღუდვების გარეშე, კერძოდ: შესაძლებელია
ყველა მასში შემავალი სხვადასხვა ბლოკის ცალ-ცალკე
დამოუკიდებელი ფუნქციონირება. დეტალური პროექტით
გათვალისწინებულია შეზღუდული შესაძლებლობის მქო-
ნე პირთათვის შენობის ადაპტაციის ღონისძიებები, ასევე
საერთაშორისო ფედერაციების სტანდარტები დარბაზში
მაყურებელთა დასაჯდომი ტრიბუნებისთვის (მათ შორის

ოფიციალური ტექნიკური პერსონალის განთავსე-
ბის ადგილი), სპორტსმენთა, მწვრთნელთა და მსაჯ-
თა გასახდელებისა და სველი წერტილებისთვის სა-
ჭირო სივრცეები, კვების ობიექტებისთვის საჭირო
ნორმები, მაყურებელთა განტვირთვის სქემები და
სხვა. ასევე პროექტში გათვალისწინებულია საქარ-
თველოს მთავრობის 2016 წლის 28 იანვრის N41
დადგენილების (ტექნიკური რეგლამენტის „შენო-
ბა-ნაგებობების უსაფრთხოების წესების“ დამტკი-
ცების თაობაზე) მოთხოვნები.

შენობა არის სიმეტრიული ფორმის ორსართული-
ანი ნაგებობა, რომლის ცენტრშიც მოთავსებულია
შესასვლელი ცენტრალური ვესტიბული და 10,05
მ. სიმაღლის მთავარი დარბაზი, ასევე ვესტიბული
ოფიციალური პირებისათვის. დარბაზის გამართუ-
ლი ფუნქციონირებისა და ზონირებისთვის, ცენტრა-
ლური ვესტიბულის მხრიდან მოეწყო მაყურებელთა
ცენტრალური ტრიბუნა, ასევე გვერდითა მხრიდან
დამატებითი ტრიბუნები, საერთო ტევადობით 1416
კაცზე. მთავარი დარბაზის გარშემო სიმეტრიულად,
განთავსებულია ყველა საჭირო სათავსები, რომლე-
ბიც განათებული კორიდორებით უკავშირდება ერ-
თმანეთს მათ შორის: ცენტრალური ვესტიბული,
სატრენაჟორო და კრივის დარბაზი თავისი გასახდე-
ლებით, ორი ძირითადი გასახდელი სპორტსმენების-
თვის, საკონფერენციო დარბაზი თავისი დამხმარე
ოთახებით, ინვენტარის შესანახი ოთახი, ოფიცი-
ალური პირებისა და მწვრთნელების დასასვენებე-
ლი ოთახები, ასევე საერთო დანიშნულების სველი
წერტილები. დარბაზის ცენტრალურ ვესტიბულში
განლაგებულია ღია კაფე თავისი ტექნოლოგიური
ბლოკით, ვესტიბულში ასევე განლაგებულია სპორ-
ტული ინვენტარის მალაზიები და ე.წ. სწრაფი კვების
დახლები. მეორე სართულზე, საკონფერენციო დარ-
ბაზის ზევით, განთავსებულია ლაუნჯი.

სპორტულ კომპლექსში გათვალისწინებულია ას-
პარეზობაში მონაწილე გუნდებისთვის სხვადასხვა -
დამოუკიდებელი შესასვლელები, ასევე დამოუკიდე-
ბელი ფუნქციონირების საშუალება აქვს დანარჩენ
ბლოკებსაც, მათ შორის: სპორტულ ბლოკს, ადმინის-
ტრაციულ ბლოკსა და საკონფერენციო დარბაზის
ბლოკს. ინტერესთა კონფლიქტის თავიდან ასაცი-
ლებლად მსაჯთა ოთახები განთავსებულია იზოლი-
რებულად, ცენტრალური დარბაზის სიახლოვეს და
მონაწილე გუნდების გასახდელისგან მოშორებით.
ადმინისტრაციული ბლოკისა და ტექნიკური პერსო-
ნალის ოთახები განთავსებულია მე-2 სართულზე.
ცენტრალური ვესტიბულის შესასვლელთან-მარჯ-
ვენა მხარეს განლაგებულია სალაროს სივრცე.

დარბაზით სარგებლობა შეეძლება: მოკრი-





ვეებს, მოჭიდავეებს, სხვადასხვა სახეობის ორთაბრძოლის სპორტსმენებს. ასევე განთავსებულია მულტი დარბაზი, რომლითაც შესაძლებლობა აქვთ ისარგებლონ კალათბურთელებმა, მინი ფეხბურთის მოყვარულებმა და კიდევ სპორტის რამდენიმე სახეობის მიმდევრებმა.

ხანძარსა და სანაღებო და საევაკუაციო მიზნით, შენობას ასევე გააჩნია რამდენიმე სათადარიგო გასასვლელი. სპორტსმენების გასახდელეები უზრუნველყოფილია საშხაპეებითა და საპირფარეშოებით. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებისათვის შესასვლელ ბაქანთან მოწყობილია პანდუსი, ხოლო ძირითად ვესტიბიულში (სიმეტრიულად) ორი პანორამული ტიპის ლიფტი.

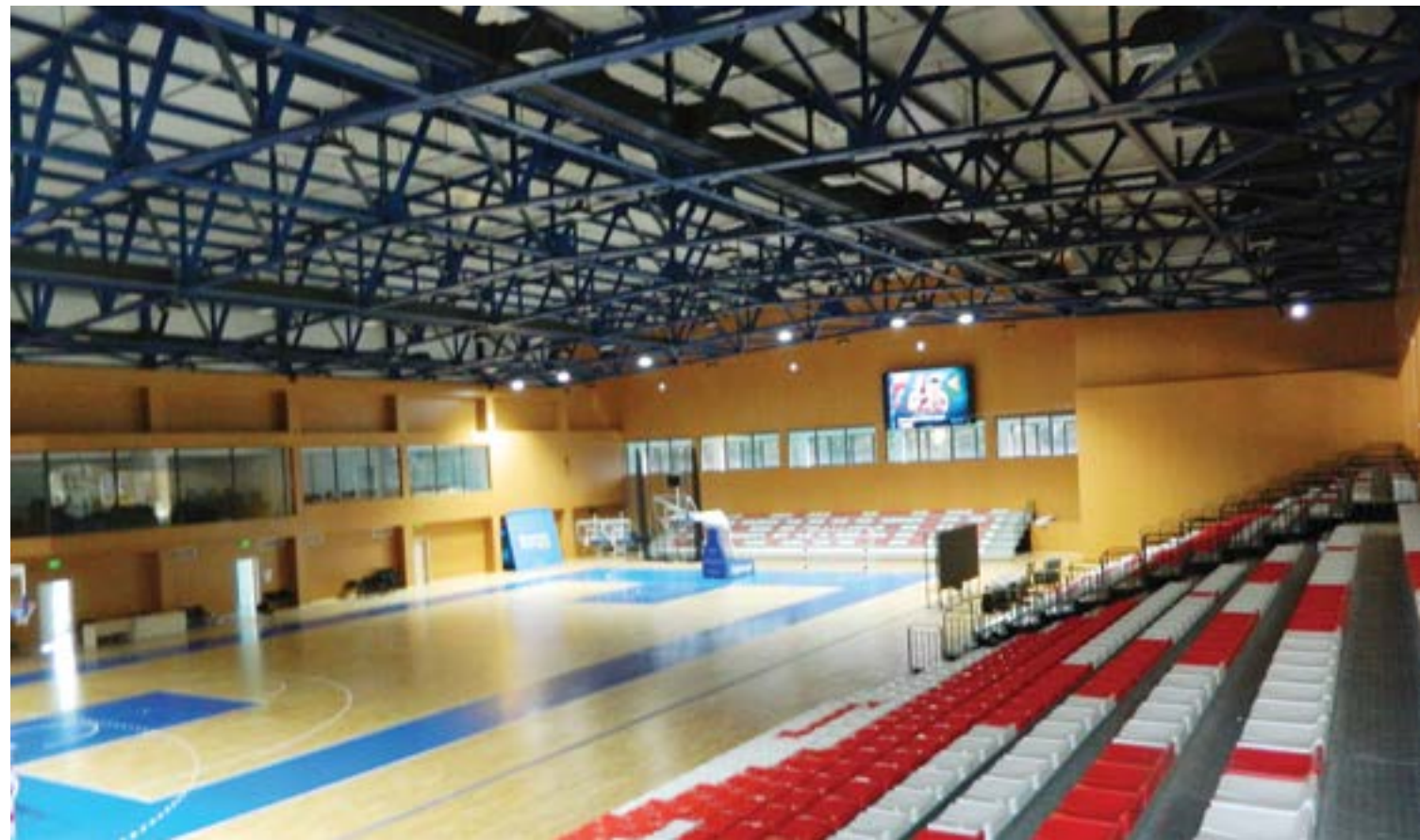
ცენტრალური ვესტიბიულის მარცხენა მხარეს განთავსებულია დაცვის ოთახი, აქვე მოთავსებულია სასაწყობო ფართები და ტექნიკური სათავსი სხვადასხვა საინჟინრო კომუნიკაციებისთვის.

შენობაში მოწყობილია საერთაშორისო ფედერაციების (მათ შორის FIBA, IHF, FIVB) სტანდარტები, რომ-

ლის შესაბამისად მოხდა სპორტსმენების გასახდელეების, მწვრთნელების ოთახების, მსაჯების გასახდელეებისა და ძირითადი დარბაზის გაბარიტებისა და დასაჯდომი ტრიბუნების აღჭურვა.

ნაგებობის მზიდი კონსტრუქციული ელემენტები მოეწყო რკინა-ბეტონის ჩარჩოს გამოყენებით, ხოლო ცენტრალური დარბაზის გადახურვა ლითონის ქანობიანი ფერმით, რაც შენობის როგორც ექსტერიერს, ასევე ინტერიერს მეტ გამომხატველობას აძლევს. კედლების შემავსებელ მასალად გამოყენებული იქნა სამშენებლო ბლოკი, ხოლო სახურავზე - ე.წ. სენდვიჩ პანელები.

სპორტული კომპლექსის ტერიტორიაზე განთავსებულია ავტოპარკინგი და სარეკრეაციო ზონა, მოეწყო საფეხმავლო ბილიკები, რომელთა გასწვრივ დამონტაჟდა გარე განათების ლამპიონები, დასაჯდომი სკამები და სანაგვე ურნები, ასევე მოხდა ტერიტორიის გამწვანება. გარე ტერიტორიაზე და შენობის სახურავიდან წყლის არინებისთვის მოწყობილია სანიაღვრე სისტემები.





A new multifunctional sports complex with 1416 spectators was opened in Rustavi. The two-storey, closed-type sports complex's main hall will serve eight Olympic sports. The hall can also hold private events in basketball, volleyball, handball, mini football, boxing, wrestling, judo, and fencing.

The hall is arranged and equipped according to international standards. LED screens installed for racing. The building is equipped with heating, cooling and ventilation systems. Multi-purpose sports complex fully adapted for people with disabilities.



SPORTS PALACE IN RUSTAVI



Location: Georgia
 Total area: 8635.77 m²
 Construction volume - 91486.60 m³

Author: Royal Art Group
 Project manager: Mikheil Makharadze
 Chief architect: Giorgi Nozadze
 Architects: Ilia Ioseliani, Giorgi Tskhoidze





კომბინატი



ანა გრიგოლია მარიამ გვაზავა

26 კომისრის რაიონში, მოსკოვის გამზირზე, ქ. თბილისის ერთ-ერთ სამრეწველო ნაწილში, ნავთლუხში, ყოფილმა საწარმომ კერამიკულმა კომბინატმა ახალი სიცოცხლე, დამოუკიდებელი იდენტობა შეიძინა. თავისი მრავალფეროვანი ფუნქციონალურობით კომბინატის განახლებული სივრცე ხელს შეუწყობს საზოგადოების კულტურულ და შემოქმე-

დებით განვითარებას: კომპლექსში არსებული საგამოფენო სივრცე უმასპინძლებს კულტურულ ღონისძიებებს. საკონფერენციო და რბაზებში ჩატარდება სემინარები, ღია საერთო სივრცეებში, კერძო ოფისებში ან ერთობლივი შეხვედრების ოთახებში გაიმართება სხვადასხვა სამუშაო პროცესები. წიგნის მაღაზია სტუმრებს შესთავაზებს ფართო ლიტერატურულ

არჩევანს და უზრუნველყოფს პლატფორმას ლიტერატურული ღონისძიებებისთვის. კომბინატში განთავსებული კაფე მოემსახურება როგორც საერთო სამუშაო სივრცეს, ისე ამ უნიკალური გარემოს დამთვალიერებლებს, ჰოსტელი კი სტუმრებისთვის კომფორტულ საცხოვრებელს უზრუნველყოფს.

ტერიტორია, რომელიც ახლა უჭირავს კომბინატს, 1946 წლამდე ეკუთვნოდა „თბილმშენის“ ხე-ტყის დამამზადებელ წარმოებას, თუმცა კერამიკული კომბინატის დაარსების თარიღად მიჩნეულია 1949 წ., როდესაც პირველი პროდუქცია გამოუშვეს. 1954 წ. დაიგეგმა რეკონსტრუქციის პროექტი, რომელიც მალე განხორციელდა და კომბინატმა აქტიური ფუნქციონირება დაიწყო. მიუხედავად იმისა, რომ კომბინატის შენობას არ აქვს ძეგლის სტატუსი, მნიშვნელოვანია მისი ისტორიული ღირებულება. ის სტალინური არქიტექტურის საინტერესო ნიმუშს წარმოადგენს და იმ პერიოდის თვითმყოფადი ხასიათის მატარებელია, რასაც მონუმბს შენობის თაღოვანი სისტემა,

მცირე დოზით რელიეფი, პომპეზურობა და სხვა არქიტექტურული თუ დეკორატიული ელემენტები.

შენობა გამზირის გასწვრივ დგას გრძივი ორსართულიანი ფასადით. ცოკოლი მოპირკეთებულია ცისფერი, არასწორი სიბრტყის მქონე კერამიკული ფილით. სახურავის სიმაღლეს აცდენილ ნაწილში ორი კვადრატული ფანჯარა ფიქსირდება. ფასადის ამ გამოწვეულ ნაწილში განთავსდა შიგა კიბე, რომელიც ყველა სართულს აკავშირებს ერთმანეთთან. მოცულობის ცენტრი აქცენტირებულია მაღალი კოშკით, რომელიც კარვისებური გადახურვით სრულდება. კოშკში მოხვედრა შესაძლებელია შიგა



თავისუფალი სივრციდან, სადაც კედელთან მიდგმული კიბე მდებარეობს. კოშკის გარე სივრცეს გადმოსახედის გარდა სხვა ფუნქციური დატვირთვა არ აქვს.

2018 წ. ძლიერმა ხანძარმა გაანადგურა ტერიტორიაზე მდგარი შენობები, რამაც კომბინატის საბოლოო დახურვა გამოიწვია.

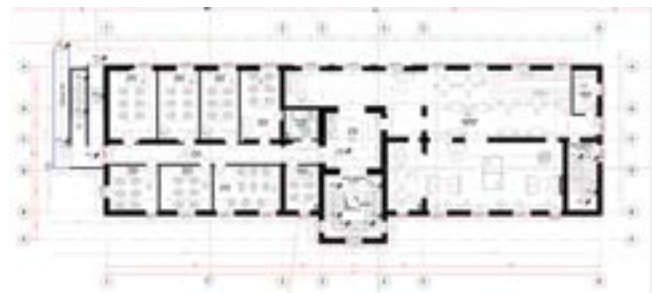
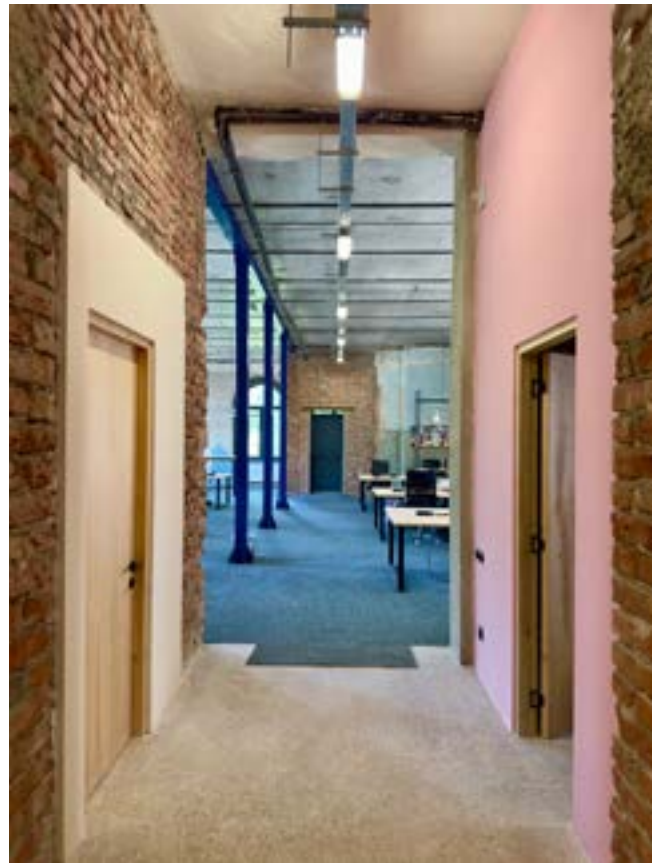
2022 წელს კომპანია Material Editors-ის დამფუძნებლებმა, არქიტექტორებმა - მარიამ გვაზავამ და ანა გრიგოლიამ შეიმუშავეს კომბინატის რეაბილიტაციის პროექტი. შენობის ძლიერი



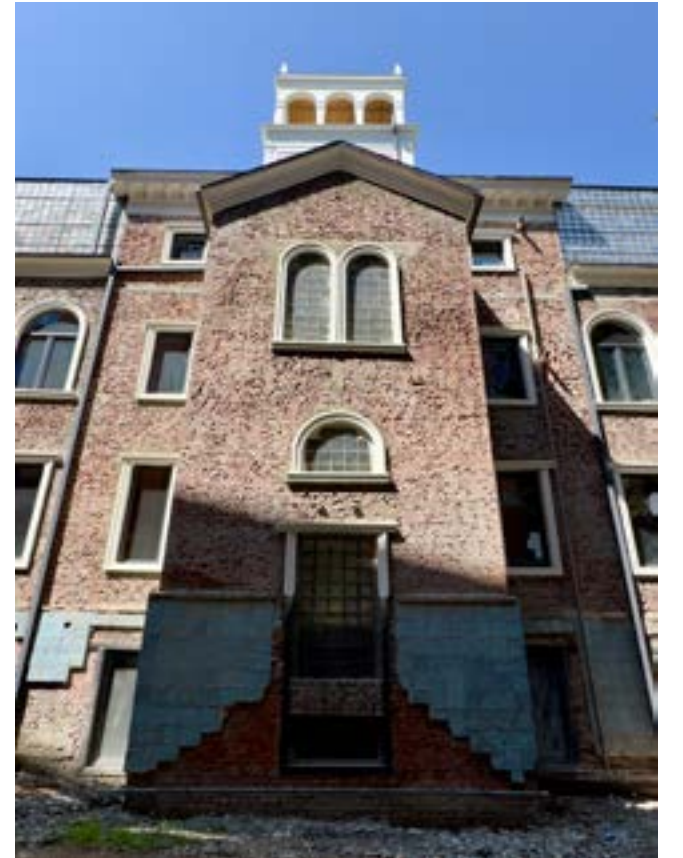
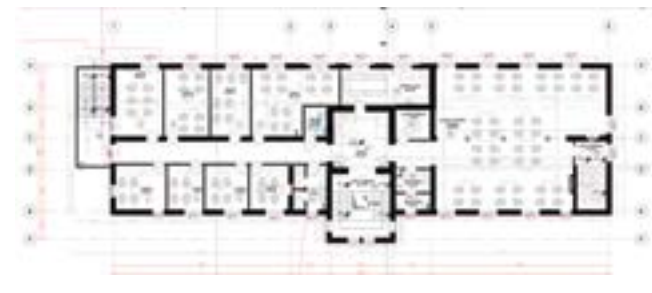
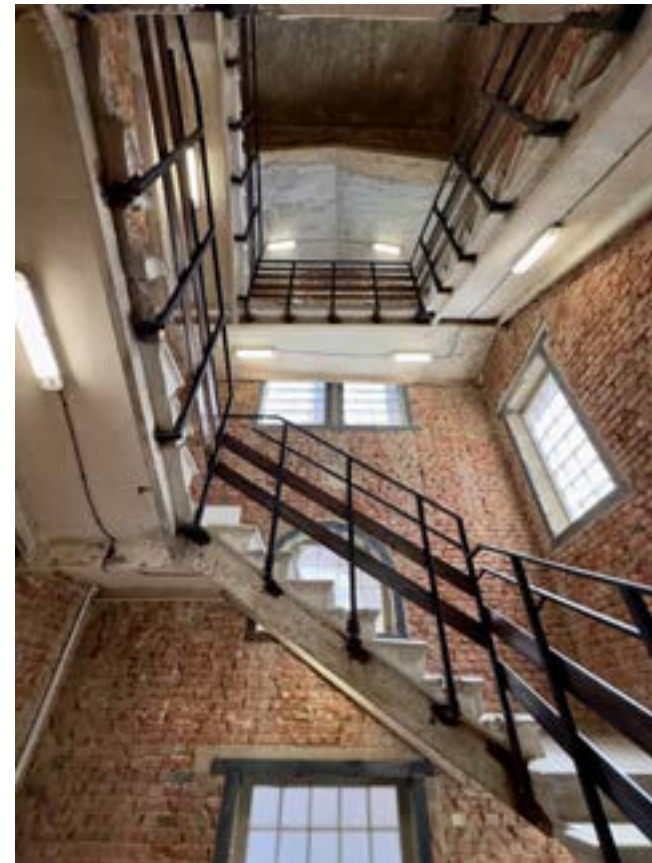


დაზიანების გამო მოხდა საძირკვლის, ჩრდილო-დასავლეთის კუთხისა და ღიობების გამაგრება, ფასადის მთლიანი გასუფთავება ნალესისგან და ძველი აგურის წყობის წარმოჩენა, კოშკის დემონტაჟი და მისი ჩანაცვლება იდენტური მოცულობით. აგურის წყობა გამოჩნდა ფასადსა და კოშკზე. ფასადის ყველა არქიტექტურულმა ელემენტმა - ფანჯრებმა, კარის ღიობებმა, მოჩარჩოებამ შეინარჩუნა მანამდე არსებულის ავთენტურობა. შენარჩუნებული და აღდგენილი იქნა პირველი სართულის გარშემომსაზღვრელი ცისფერი კერამიკის მოპირკეთება.

შენობას გაფართოვების მიზნით დაემატა მეოთხე სართულზე სრულფასოვანი მინაბლოკის სართული, რამაც გამოიწვია სახურავის დემონტაჟი. მისი სიმაღლე უტოლდება ოდნავ სახეცვლილი კარნიზის სიმაღლეს და ის ერთ მთლიან სიბრტყედ წარმოჩნდება.



კომბინატის შენობას არ ჰქონდა ქუჩის მხრიდან შესასვლელი, ამიტომ დაემატა მთავარი შესასვლელი მოსკოვის პროსპექტის მხრიდან. შესასვლელი, რომელიც არსებობდა დასავლეთის მხრიდან შენარჩუნდა და დამონტაჟდა ზიგზაგისებური ცისფერი სახანძრო კიბე, მესამე სართულიდან დაემატა კოშკში ასასვლელი კიბე, რომელიც მთელი კოშკის პერიმეტრს მიუყვება მესამე სართულის სახურავამდე და ზედა კოშკამდე. ასევე, ინტერიერში თეთრი კიბე მოკლე გვერდის შიგა მხრიდან მიჰყვება პირველიდან მესამე სართულს და საინტერესო ვიზუალურ ეფექტებს ქმნის. თეთრი შელესვისა და აგურის კონტრასტი შექმნილია სამუშაო სივრცეებში, დერეფნებსა და დამხმარე სათავსებში. ასევე, სადაც შესაძლებელი იყო, შენარჩუნდა შენობაში არსებული ძველი შპალერები და კედლის მოპირკეთებები, მოზაიკები და





ფილები.

სართულების ფუნქციური განაწილება:

შენობა დაყოფილია 3 ნაწილად, მარჯვენა ფლიგელი, მარცხენა ფლიგელი და შუა ბირთვი, სადაც ყველა სართულზე განთავსებულია დერეფნები, კიბე, ლიფტი, სველი წერტილები და ტექ. ოთახები.

პირველი სართული მოიცავს ორ საგამოფენო სივრცეს, ტუალეტებს, საკონფერენციო ოთახებს. მეორე სართულზეა ცენტრალური შემოსასვლელი, რეცეფცია, წიგნის მაღაზია, სველი წერტილი, რესტორანი, საერთო მოხმარების სივრცე, დახურული ოფისები;

მესამე სართულზე განთავსებულია საერთო სამუშაო სივრცე (co-working area), სამზარეულო, დახურული ოფისები, სველი წერტილი;



მეოთხე სართული (დაშენებული) მოიცავს საერთო სამუშაო სივრცეს, სამზარეულოს, ტერასას, ჰოსტელს, ადმინისტრაციას.

ფასადის მოპირკეთებაში შენარჩუნდა არსებული მასალები - აგური, კერამიკული ფილები, იატაკები, შპალერები, მინა-ბლოკი (შემდგომში ინტერიერს დაემატა - გამჭვირვალე პოლიკარბონატი, ღია გიფსპროფილები, სარკეები, მოზაიკა). დომინირებულია ფერები: ლურჯი, ცისფერი, იასამნისფერი (ნათება), თეთრი. ფასადზე დამონტაჟდა იასამნისფერი ნეონის განათებები.

სახელი - იდენტობის ერთ-ერთი მთავარი ნაწილია. იგი ატარებს მემკვიდრეობისა და ინდუსტრიული მნიშვნელობის გრძნობას, შეესაბამება შენობის ისტორიული ღირებულების შენარჩუნების საერთო კონცეფციას. ორიგინალური სახელწოდების შენარჩუნებით, პროექტი



პატივს სცემს კომბინატის მდიდარ ისტორიასა და მემკვიდრეობას. ასევე, „კომბინატი“ შინაარსობრივადაც კარგად უკავშირდება მის განახლებულ ფუნქციებს, როგორც სხვადასხვა დარგის გამაერთიანებელი საწარმო.

ავტორებმა ურთულეს ამოცანას წარმატებით გაართვეს თავი - კერამიკული კომბინატის სივრცის ახალი გამომხატველობის შექმნით შეინარჩუნეს მისი ისტორია, სული და არაორდინალურად განახლებული ძველი ქარხნის გულში შთაგონება სივრციდან მოდის.





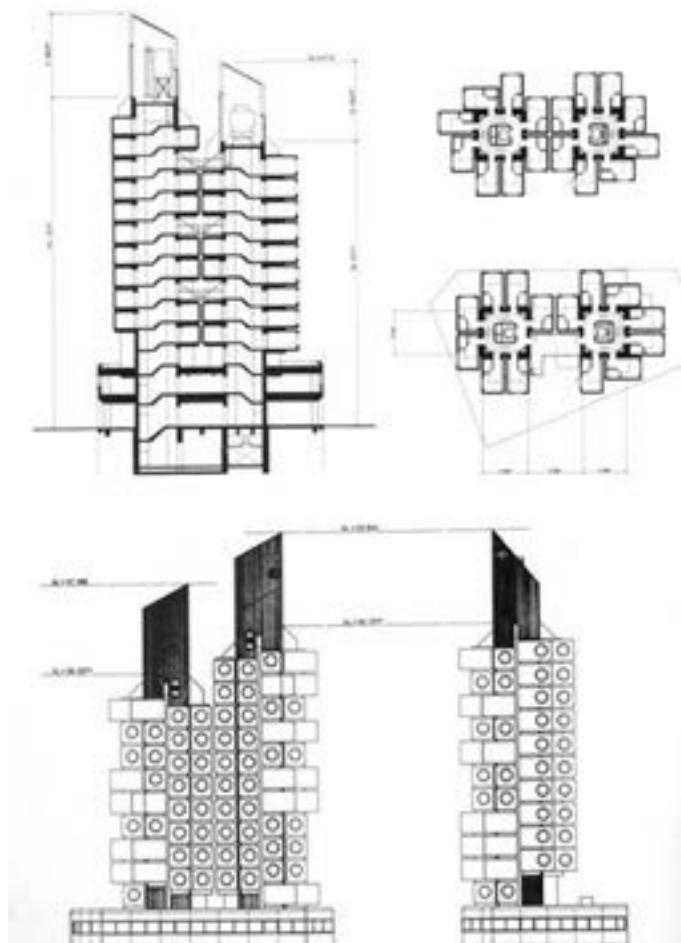
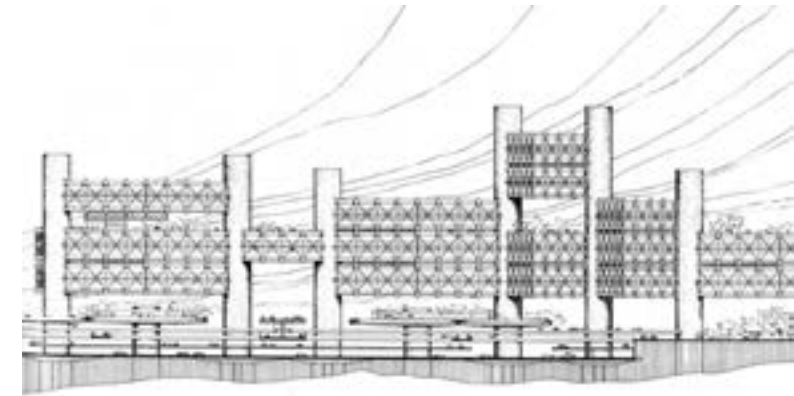
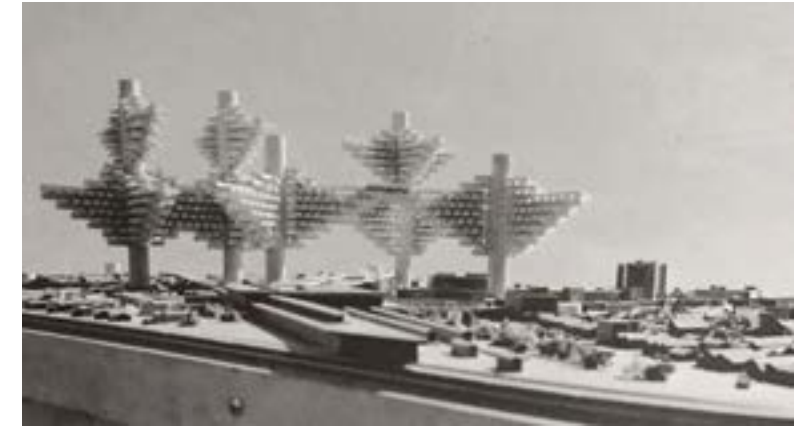
ქალაქი ჰაერში

საქართველოს ბანკის სათავო ოფისის შენობას
წელს 50 წელი შეუსრულდა

არქიტექტორის პროფესიული ოსტატობა და მაღალმხატვრული კულტურა, მის პირველსავე დამოუკიდებელ ნამუშევრებში მკაფიოდ გამოიკვეთება. კომპოზიციის სტილისტური წყობის ერთიანობა, ფორმების ლაკონურობა, არქიტექტურული დეტალების ფორმირება -გადანაწილება ერთეულებს ხელენიფებათ. არქიტექტორი - გიორგი ჩახავა წორედ ამ რანგის პროფესიონალია. არქიტექტორი მიისწრაფვოდა სრულყოფილ კომპოზიციურ, გეგმარებითი გადანწყვეტა, დაეხვეწა იგი და მიეცა მაქსიმალურად დამთავრებული სახე. ყოველი განხორციელებული პროექტი, შემდგომში, უფრო მეტად სრულყოფილის შესაქმნელად მოსამზადებელი ეტაპი ხდებოდა.

გიორგი ჩახავას ვერნიკულარული არქიტექტურის მთავარი ინსპირაცია იყო ბუნების უნიკალურობა თავისი ინდივიდუალობით და თითოეული რეგიონის სილამაზით.

„ყოველთვის მაოცებდა რიგითი ქართველი გლეხის უნარი, აეშენებინა სახლი, რომელშიც ყველაზე გამომხატველი ლანდშაფტი იხსნებოდა,





ხანდახან ბუნების სილამაზეს ამჯობინებდა ცხოვრების კომფორტს. ამიტომ რთული რელიეფის დაუფლება გახდა ჩემი შემოქმედების განმსაზღვრელი მომენტი. ჩემი აზრით, რაც უფრო რთულია რელიეფი, მით მეტი შესაძლებლობები აქვს არქიტექტორს“, - ეს არქიტექტორის, გიორგი ჩახავას სიტყვებია.

საავტომობილო გზების სამინისტროს შენობა, ამჟამად საქართველოს ბანკის სათავო ოფისის შენობა, 1975 წელს აიგო. იგი მსოფლიო არქიტექტურაში აღიარებულია - 2007 წელს შენობამ ეროვნული არქიტექტურული ძეგლის სტატუსი მიიღო და წელს 50 წელი შეუსრულდა. საერთაშორისო მასშტაბის შენობა ტრადიციული არქიტექტურის და იაპონური მეტაბოლიზმის ტენდენციების უიშვიათესი მაგალითია...

60-იან წლებში იაპონელმა მეტაბოლისტებმა მიწის ზედაპირის მაქსიმალურად შენარჩუნების იდეა აიტაცეს და განავითარეს იაპონური "ხის სახლების" კონცეფციის მიხედვით, რომლებიც იმ დროისთვის ფანტასტიკური იყო, იაპონიაში მიწის სიმცირისა და ფასიდან გამომდინარე. 60-იანი წლების დასაწყისში "ჰორიზონტალური ცათამბჯენის" კონცეფციის შემუშავებაში მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს იაპონელმა მეტაბოლისტებმა კენზო ტანგემ და არატა ისოზაკიმ, რომლებმაც განავითარეს მრავალი პროექტი მის ფარგლებში, კერძოდ "ქალაქი ჰაერში"(City in the Air). 1966 წელს, კენზო ტანგეს პროექტით, ტოკიოში სიზუოკას პრესის და მაუნყებლობის კომპი - ჰორიზონტალური ცათამბჯენი აშენდა. 1972 წელს, ასევე ტოკიოში, არქიტექტორ კისიო კუროკავას პროექტით სახლი კაფსულა განხორციელდა, რომელიც დღემდე ნაწილობრივ ფუნქციონირებს. მაგრამ მიუხედავად იაპონელი მეტაბოლისტების რამდენიმე მნიშვნელოვანი მცდელობისა, ჰორიზონტალური ცათამბჯენების იდეა-კონცეპცია, მისი ფართოდ გამოყენება-გაცოცხლებამდე 55 წლის განმავლობაში მისტიკურად „ეკიდა“ ჰაერში. განხორციელების სირთულეების მიუხედავად, უკვე 1970 წელს, უილიამ პერეიროს პროექტის მიხედვით, აშშ-ში, სან დიეგოში, აშენდა ვერტიკალში განვითარებული კონსტრუქციით პირველი, „ხე- შენობა“ (კალიფორნიის უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკა).

ამ კონცეფციის ერთ-ერთი პირველი ფენომენალური განხორციელება მოხდა 1975 წელს კავკასი-

აში, თბილისში, საქართველოს საავტომობილო გზების სამინისტროს შენობაში (ავტორები: არქიტექტორები: გიორგი ჩახავა, ზურაბ ჯალაღანია, კონსტრუქტორები: თემურ თხილავა, ალექსანდრე კიმბერგი).

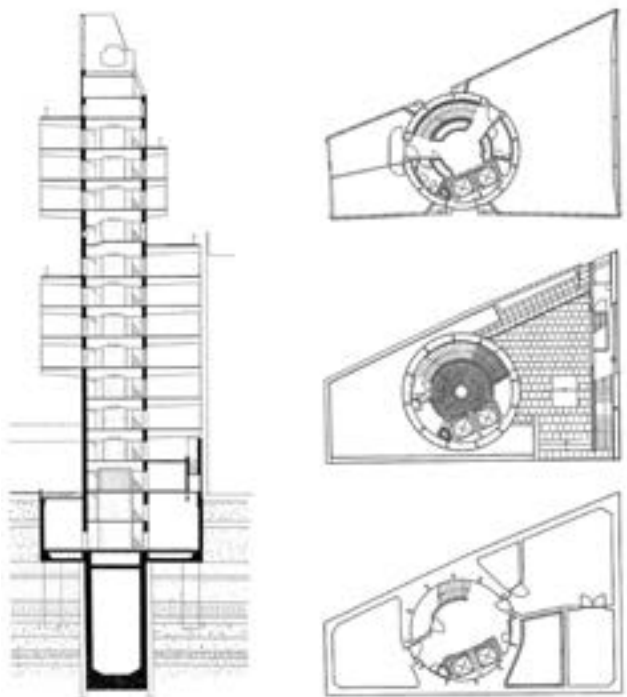
შენობის ვიზუალურად უმსუბუქესი სტრუქტურა, ჰემთეგის სიმბოლიკას ჰგავს. მშენებლობისთვის არქიტექტორმა გიორგი ჩახავამ აირჩია რთული ადგილი - ციცაბო ფერდობი მდინარე მტკვრის ზემოთ. მას სურდა შეექმნა პროექტი, რომელიც მოერგებოდა გარემოს. იგი შთაგონებული იყო მაღალმთიანი ქართული ტრადიციული არქიტექტურით. შედეგად, წარმოიქმნა შენობა, რომელიც განასახიერებს "სივრცის ქალაქს" იდეას.

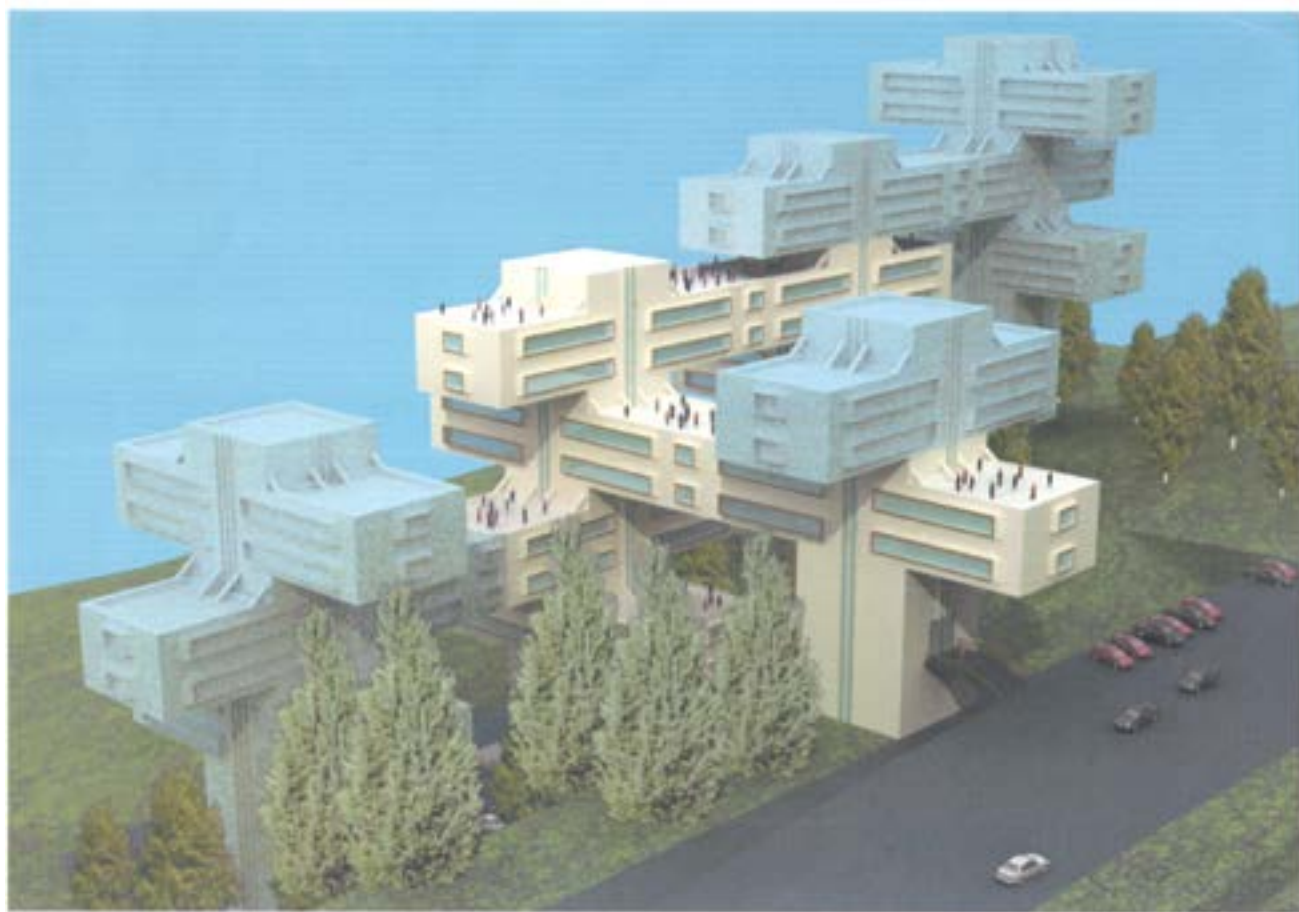
კონსტრუქცია შედგება ხუთი გიგანტური ჰორიზონტალური, ორსართულიანი ბლოკისგან, რომლებიც, თითქოს ერთმანეთზეა დაწყობილი. სამი მათგანი მიმართულია აღმოსავლეთიდან დასავლეთით ფერდობის განივად, ხოლო ორი - ჩრდილოეთიდან სამხრეთით, ფერდობის გასწვრივ. ისინი ეყრდნობიან ქვედა დონეზე მდებარე რიგელებს.

ჰორიზონტალური ორსართულიანი ბლოკები დამონტაჟებულია სამ ბურჯზე. მათში განთავსებულია კიბეები და ლიფტები, უმაღლესი ბურჯი 18 სართულიანია. საყრდენი კონსტრუქციები დამზადებულია ფოლადისა და რკინაბეტონისგან და მასიურ კლდეებს ეყრდნობა. შენობის ფართობია 10,960 მ².



პროექტი ეფუძნება გიორგი ჩახავას დაპატენტებულ ნიმუშს, ე.წ. „სივრცის ქალაქს“ (პატენტი No. 1538). იდეა მდგომარეობს მასში, რომ გამოყენებული იქნას, რაც შეიძლება ნაკლები ნიადაგი, რათა ფლორის არსებობა შენობის ქვეშ იქნას შენარჩუნებული. პროგრამა ეფუძნება ტყის პრინციპს. მართლაც შენობის რომ სტრუქტურა ხის ვარჯის და გვირგვინის ანალოგიით, მიწის მინიმალურ ზედაპირს იკავებს. იგი მხოლოდ 450 კვადრატული მეტრით ეხება მიწას, თუმცა მთლიანი შენობის ფართობი 11 ათასი კვადრატული მეტრია და ეს, ფენომენალური თანაფარდობაა. მიწასა და ხის გვირგვინს შორის ღია, ნათელი, თავისუფალი სივრცეებია.

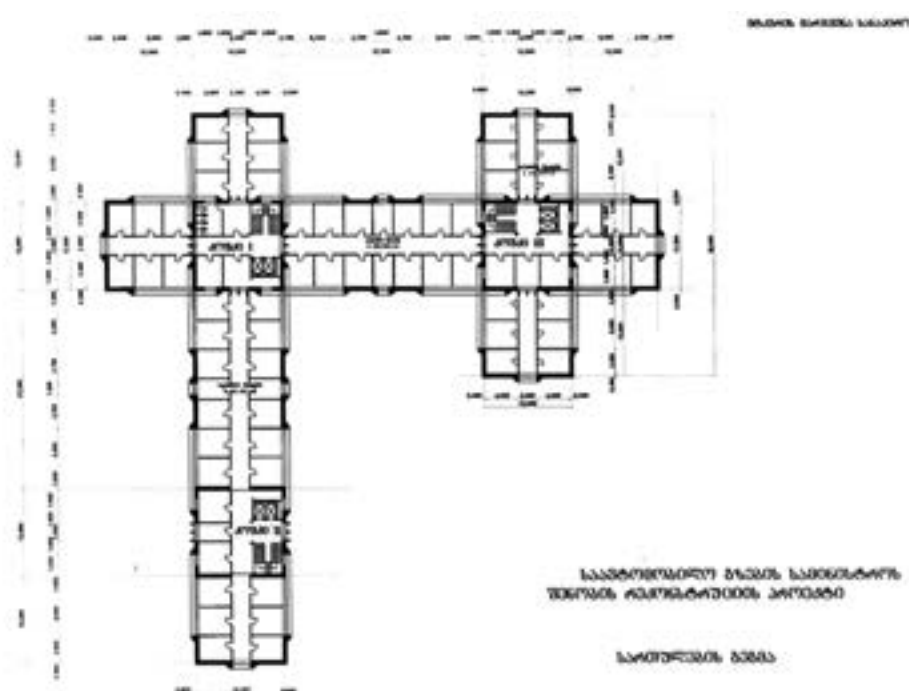
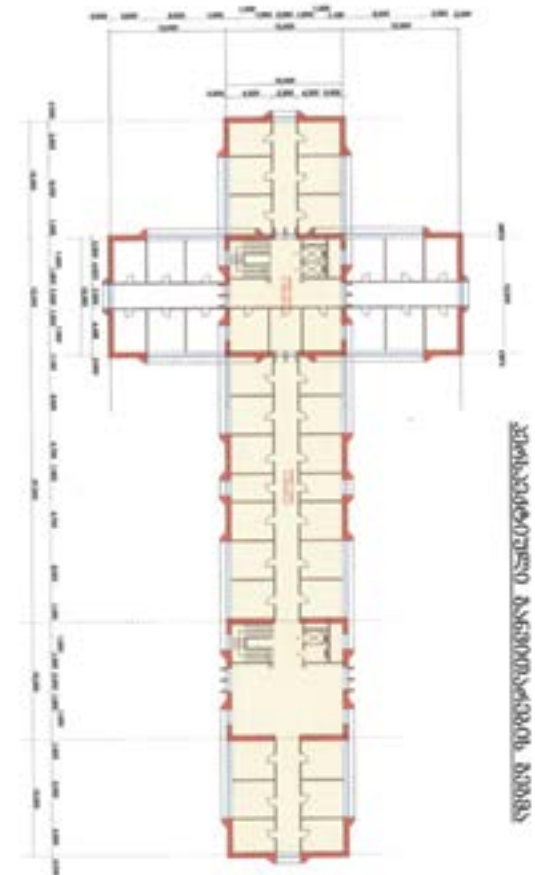




პროექტი, ამ მიმართულებით არ განხორციელებულა.

დღეს, ეს შენობა თბილისისა და სრულიად საქართველოს ერთ-ერთი სიმბოლოა. შემოქმედებითი ჯგუფის გენიალური იდეა და გიორგი ჩახავას გამოგონება საშუალებას იძლევა მაქსიმალურად შეინარჩუნოს მიწის ბუნებრივი ზედაპირი. ამ შემთხვევაში ეს არის ციცაბო კლდოვანი ფერდობი ნიადაგის ვეგეტატიური ფენით, თავად მცენარეულობით და შენობის ქვეშ მდინარის წყალვარდნილითაც კი. მართლაც შეუძლებელი იყო ასეთ რელიეფზე რაიმეს აგება მისი განადგურების გარეშე. ეს შენობა კი ადგილის შენარჩუნების პრინციპის განხორციელების თითქმის იდეალური მაგალითია.

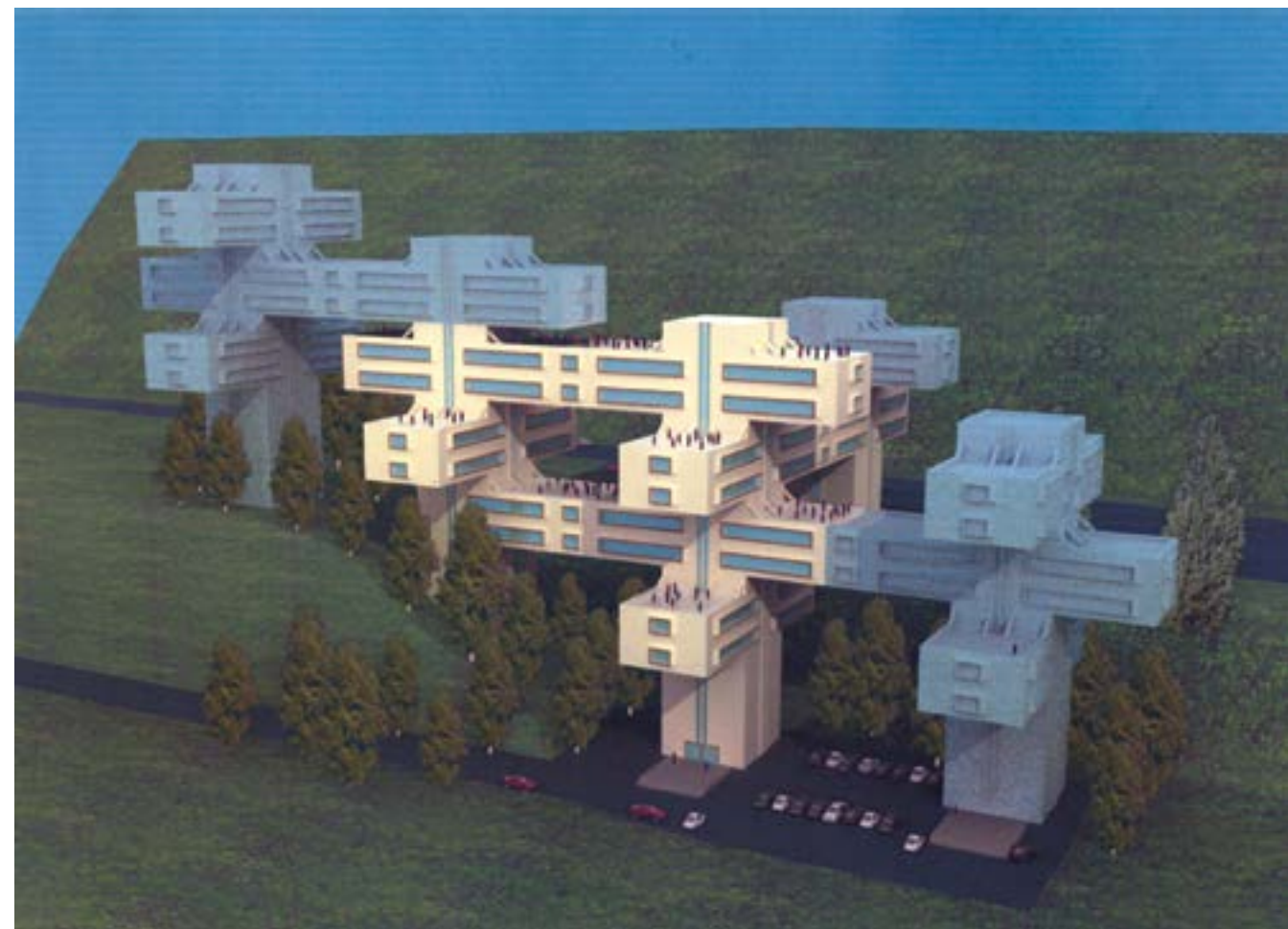
1981 წელს ნიუ-იორკის ხელოვნების მუზეუმმა გამოაქვეყნა *Transformation in Modern Architecture*, რომელშიც ჩახავას პროექტით შექმნილი ყოფილი საავტომობილო გზების სამინისტროს შენობა მსოფლიო შედეგებთან ერთად იყო წარმოდგენილი. უზარმაზარი საბჭოთა კავშირიდან მხოლოდ ამ შენობას მიეგო ეს პატივი. ეს შენობა შესულია მრავალ წიგნში, სამეცნიერო სტატიაში, კატალოგებსა და პოპულარულ პუბლიკაციებში. უახლესი სტატია გამოქვეყნდა *Guardian*-ში (2011 წლის 7 თებერვალი). ჩახავას შენობის დიზაინმა დიდი გავლენა იქონია მთელი მსოფლიოს ცნობილი არქიტექტორების შემოქმედებაზე.



შემდგომში, ჩახავამ ეს პრინციპი სხვა პროექტებშიც გამოიყენა.

პროექტში გათვალისწინებული იყო შენობის „ღერძის“ ხვიარა მცენარეებით გამწვანება, რომელიც დროთა განმავლობაში, რეალურად განხორციელდა, ბუნებრივად „მოედო“ ფასადებს და განუმეორებელი ელფერი მისცა შენობას.

ნიშანდობლივია, ის ფაქტი, რომ არქიტექტორები მუშაობდნენ ამ შენობის რეკონსტრუქციის პროექტზე, რომელიც ასევე მოიცავდა შენობის მოცულობის მნიშვნელოვნად გაზრდას და პროექტის მიხედვით მეტად საინტერესოდ ვითარდებოდა ლანდშაფტის შესაბამისად. როგორც ცნობილია რეკონსტრუქციის





თენგიზ ჭანჭალაიშვილი



გია ჭანჭალაიშვილი: „ბავშვობაში, როცა 9 მაისს „სალუტებს“ ისროდნენ, მე და ჩემი დები ნინო და მაკა ფანჯრებთან ვიდექით და დიდი სიხარულით ვუყურებდით სანახაობას, რადგან დარწმუნებული ვიყავით, რომ ეს „სალუტები“ ჩვენი მამის დაბადების დღეს ეძღვნებოდა. გულწრფელად გვჯეროდა და ბავშვურად გვიხაროდა.

„სალუტი“ გახდა „ფოიერვერკი“, დრო შეიცვალა, აღარ ისვრიან შუშუნებს, ბავშვური მოგონებები და ილუზიები გაქრა, მაგრამ დაბადება დარჩა დროის ათვისის წერტილად, რადგან 2025 წლის 9 მაისს, ჩვენი მამა 100 წლის გახდებოდა...

- ერთი საუკუნეა!
დრო სწრაფად გადის!
გული მწყდება, რომ როგორც არქიტექტორს, ასეთ პროფესიონალ კონსტრუქტორთან, მხოლოდ რამდენიმე ობიექტზე მომიწია ურთიერთობა. ხშირად მახსენდება საუბრები, რჩევები, გამოხედვა, ფიქრის გზა, ლოგიკა, ანონილი სიტყვა, ცხოვრების ცოცხალი მაგალითი“...

მასთან განუწყვეტლივ მოდიოდნენ რაიმე შეკითხვით თუ შესათანხმებლად ან გადაწყვეტილების მისაღებად თანამშრომლები თუ კოლეგები, კონსტრუქტორები თუ არქიტექტორები და რაც არ უნდა ღრმად ყოფილიყო ჩაფლული საქმეში, ყველას ამოხედავდა თითქოს დაღლილი, მაგრამ უაღრესად კეთილი მზერით, ოდნავ შემამჩნევი ღიმილით და პასუხი უკვე მზად ჰქონდა...

არ ყოფილა შემთხვევა ვინმესთვის ეთქვას, როგორც ეს ჩვე-ვით თავისი საქმისა და პიროვნების წარმოსაჩენად - „უჰ, ეს ასე არ გამოვა!“ - მას ნებისმიერი სირთულის ამოცანის გადაჭრა შეეძლო.

კოლეგებთან და თანამშრომლებთან უშუალო დამოკიდებულების მიღმა, უაღრესად დახვეწილი ინტელექტუალი იდგა.

... თბილისში, სამოქალაქო ომის მძვინვარე დღეებში, როდესაც უკვე მოიშალა ქალაქმშენებლობის ცენტრალური სისტემა, „თბილქალაქპროექტში“ აღარ წარმოებდა აღრიცხვიანობის წესი, სტაბილური ხელფასები და იგი იცლებოდა თანამშრომლებისგან, უშუქო და გაუთბობელ საპროექტოში თენგიზ ჭანჭალაიშვილს არც ერთი დღე არ გაუცდენია და რამდენიმე შემორჩენილ თანამშრომელთან ერთად განაგრძობდა კონსტრუირებას... არ აქრობდა აღმშენებლობის იმედის ლამპარს ბოლო დღემდე, სანამ საკუთარი სიცოცხლის ლამპარი არ ჩაუქრა...

თენგიზ ჭანჭალაიშვილი თითქმის ნახევარი საუკუნე მუშაობდა „თბილქალაქპროექტში“, არქიტექტორ ოთარ კალანდარიშვილთან ერთად. მათი თანამშრომლობის შედეგად რეალობად იქცა მრავალი მცირე და დიდი საპასუხისმგებლო ობიექტი. მათგან უაღრესად მნიშვნელოვანი იყო სასტუმრო „ივერიის“ პროექტირებისა და მშენებლობის პროცესი. მაშინ ისინი საკმაოდ ახალგაზრდები იყვნენ და მიუხედავად ამისა, ინსტიტუტის ხელმძღვანელობამ მათ ანდო ეს უაღრესად რთული და შეიძლება ითქვას, გარკვეული თვალთახედვით სარისკო საქმე. საკითხი ეხებოდა საქართველოში და კერძოდ თბილისის ეპიცენტრში პირველი მაღლივი შენობის დაპროექტებას. ისინი მთელი სერიოზულობით და პასუხისმგებლობით

მუშაობდნენ, რამაც შესამჩნევი შედეგი გამოიღო...

თენგიზის მზრუნველი პედაგოგიური ნიჭისა და ზედამხედველობის ქვეშ მუშაობდა გივი ფიცხელაური, შემდგომში „თბილქალაქპროექტის“ მთავარი კონსტრუქტორი, ნანა ანთიძე, რომელიც ერთ-ერთი დიდი არქიტექტურული სტუდიის კონსტრუქციულ მხარეს წარმართავდა.

თენგიზ ჭანჭალაიშვილის უშუალო ხელმძღვანელობით დამუშავდა „რესპუბლიკის მოედნის“ კონსტრუქციული ნაწილი (არქ. ო. კალანდარიშვილთან თანამშრომლობით), თავისი მინისქვეშა სართულებითა და სატრანსპორტო გზაგამტარით, ნუცუბიძის ქუჩის ფერდობზე „შატლის“ განაშენიანების მაღლივი კორპუსები.

პროფესიულმა პრაქტიკამ და განუმეორებელმა სტილმა „თბილქალაქპროექტში“ მისი დიდი ავტორიტეტი დაამკვიდრა. სწორედ ამიტომ, როგორც კი დადგა ახალი მაღლივი სასტუმროს „აჭარის“ დაპროექტების საკითხი, ეს ამოცანა არქიტექტორ მ. მელიასა და ს. ჩოლოყაშვილთან ერთად თენგიზ ჭანჭალაიშვილს დაეკისრა. მან ეს დავალება წარმატებით შეასრულა.

აი, როგორ იგონებს დღეს ბატონ თენგიზს, **ირაკლი მოსეშვილი** „თბილქალაქპროექტის“, VII არქიტექტურული სახელოსნოს ხელმძღვანელი 1990-93 წწ -ში:

„თენგიზ სევერიანის-ძე ჭანჭალაიშვილი უდაოდ ერთ-ერთი გამორჩეული და ავტორიტეტული ინჟინერ-კონსტრუქტორია 1950-90 წლების საქართველოში. „თბილქალაქპროექტი“-ს VII არქიტექტურული სახელოსნოს მთავარი კონსტრუქტორის თანამდებობაზე მუშაობის დროს მან დაამუშავა ქ. თბილისში და არა მარტო თბილისში მშენებარე მსხვილი ინდივიდუალური სამრეწველო და სამოქალაქო ობიექტები. „ჭანჭალ დიადი“ ასე მიმართავდა არქიტექტორი ოთარ (ტონი) კალანდარიშვილი და ამ მეგობრულად შერქმეულ სტატუსს იგი თავისი გულმოდგინეობითა და საქმისადმი კეთილსინდისიერი დამოკიდებულებით ამართლებდა.

ჩვენ, მომავალ თაობას ძალიან გავგიმართლა, რომ მოგვინია ისეთ პროფესიონალთან მუშაობა, როგორიც ბატონი თენგიზი იყო და ბევრი რამ ვისწავლეთ მასთან ურთიერთობით.

ბატონი თენგიზის, განსაკუთრებულად მონესრიგებული, თავმდაბალი და უთქმელი ადამიანის ეს სახასიათო თვისებები ჩვენში, ახალგაზრდა თანამშრომლებში, იწვევდა აღფრთოვანებას და მისაბაძი მაგალითი იყო.

მახსენდება ერთი ესეთი ეპიზოდი, როცა მას კოლეგებმა სთხოვეს „შალახო“ ეცეკვა. უარი არ უთქვამს, ისე ოსტატურად და არაჩვეულებრივი არტისტიზმით შეასრულა, თითქოს ძველი მოცეკვავე ყოფილიყო. როცა საჭირო ხდებოდა რთული კონსტრუქციული კვანძის გადაწყვეტა იგი ღიმილით მოგვმართავდა ხოლმე „იუზგარ“, ანუ მეგობარო, ძმაო და გვთავაზობდა კომპეტენტურ გადაწყვეტას, რითიც ამტკიცებდა, რომ იყო ჭეშმარიტი პროფესიონალი, თავმდაბალი ღირსეული თბილისელი“.

თენგიზ ჭანჭალაიშვილის „თბილქალაქპროექტში“ მოღვაწეობის უკვე შუა პერიოდში, არც ერთი რიგითი თუ მნიშვნელოვანი ობიექტი არ ხორციელდებოდა მისი ჩარევის და მონაწილეობის გარეშე.

ვიდრე თენგიზი ოთარ კალანდარიშვილის სახელოსნოში მუშაობდა 50-ზე მეტი ობიექტის რეალიზაცია, უშუალოდ მისი შემოქმედების შედეგია. მისი პროექტებით არის აგრეთვე დამუშავებული კონსტრუქციები „ვეძისის“ და „გლდანის“ ტიპის საცხოვრებელი პროექტების, ცალკეული საუნჯეებო მაღლივი საცხოვრებელი სახლების („საქსოფლტექნიკის“, „ანალიზხელსაწყოს“, „ელექტრომანქანის“), სკოლების, საბავშვო ბაგა-ბაღების და სხვა.

თამამად შეიძლება ითქვას, რომ მისთვის არც ერთი არ-



მარცხნიდან_ირაკლი მოსეშვილი, ფისო გიორგობიანი, თენგიზ ჭანჭალაიშვილი, ოთარ_ტონი კალანდარიშვილი



მარცხნიდან: თენგიზ ჭანჭალეიშვილი, ნიკო ქუმსიშვილი



ქიტექტურული ჩანაფიქრი არ იყო დაუძლეველი, იგი მუდამ პოულობდა ორიგინალურ და ოპტიმალურ გადაწყვეტას. შემდგომში, როდესაც მოხდა „ქალაქპროექტის“ მნიშვნელოვანი რეორგანიზაცია, თენგიზი გადაყვანილი იქნა არქიტექტორ თ. ბოჭორიშვილის სახელოსნოში. მაშინ იქ იწყებოდა დიდმასშტაბიანი ქალაქგეგმარებითი და სამშენებლო პროექტების რეალიზაცია, ამდენად მისი მონაწილეობა ამ საქმეში აუცილებელი გახდა. მიუხედავად ამისა, კონსტრუქტორს ერთი დღითაც არ დაუკარგავს საქმიანი კავშირი ადრინდელ შემოქმედებით ჯგუფთან და არა მხოლოდ მათთან, თენგიზთან საკონსულტაციოდ მოდიოდნენ სხვადასხვა სპეციალისტები და კოლეგები სხვა ინსტიტუტებიდან.

სიცოცხლის ბოლო დღეებში, თბილისის ომის და მის შემდგომ უმძიმეს პირობებში, თავის კოლეგასთან, ნ. ანთიძესთან ერთად, მუშაობდა ტექნიკური უნივერსიტეტის მიმდებარე კვარტლის მაღლივი საცხოვრებელი კომპლექსის პროექტირებაზე (არქ. თ. ბოჭორიშვილი).

აღსანიშნავია, რომ ბატონი თენგიზის ვაჟი, არქიტექტორი გია ჭანჭალეიშვილი მამის სიკეთით გაკვალულ გზას მიყვება ჩვენი ქვეყნის აღმშენებლობის საქმეში. ბატონი თენგიზის შვილიშვილი მარიტა ჭანჭალეიშვილი - წარმატებული დიზაინერია. მისი ყოველი ახალი, განხორციელებული პროექტი თავიდანვე იპყობს ყურადღებას ინდივიდუალურობით და არაორდინალურობით. იგი, დიდი სითბოთი იგონებს ბაბუას, დღეს.

მარიტა ჭანჭალეიშვილი: „ნელს ბაბუაჩემი 100 წლის გახდებოდა! 10 წლის ვიყავი, რომ გარდაიცვალა და ყველაზე ხშირად ორი რამ მახსენდება ხოლმე მასზე:

ერთი, რომ როდესაც მთელი დღეები იდგა და ხაზავდა მე (ძალიან პატარა) ვიჯექი მის გვერდით პატარა მაგიდაზე და საინჟინრო ცხრილების წიგნებში გამოტოვებულ უჯრებში ციფრებს ვუნერდი, იმიტომ, რომ მეგონა დაბეჭდვის

დროს გამორჩათ და ველავდი ანგარიშის დროს, ამის გამო რამე არ შეშლოდა ბაბუაჩემს. აბსოლუტურად ყველა წიგნი გავუფუჭე, მაგრამ შენიშვნა არასოდეს მოუცია. მიყურებდა და ილიმოდა ხოლმე.

მეორე ის, რომ ფანჯრის რაფაზე მსვავდა და ჩვენი სახლიდან თბილისის (მამინდელ) ულამაზეს გადაშლილ ხედს ვუყურებდით ძალიან დიდი ხანი და მე რაღაცებს ვლაპარაკობდი დაუსრულებლად - ის კი მისმენდა ლიმილით. 4 წლის ვიყავი მაშინ, ან შეიძლება 5-ის.

ალბათ, მას ყველაზე მეტად გაუხარებოდა 32 წლის მოგზაურობის შემდეგ, რომ მეც მისი პროფესიის ხელოვნებაში დავფუძნდი.

როდესაც ჩემს პროექტებზე მეუბნებიან, რომ რთულია და შეიძლება ვერ გამოვიდეს, გულში სულ იმას ვპასუხობ გაბრაზებული, აი, ბაბუაჩემი ცოცხალი რომ ყოფილიყო, ის აუცილებლად იპოვნიდა გამოსავალს.

თბილისში (და არა მარტო) რაიმე მნიშვნელოვანი შენობა თუ გახსენდებათ, უმრავლესობა მისი მოღვაწეობის შედეგია. აი, „ანდროპოვის ყურები“ რომ ვერ დაანგრის ძალიან დიდი ხანი, ეგეც იმიტომ, რომ მის მიერ ჯადოსნურად გამოთვლილი და დაანგარიშებული იყო“...

თენგიზ ჭანჭალეიშვილი, ჩვენს სინამდვილეში იყო თვალსაჩინო და დიდი კონსტრუქტორი. ბატონი თენგიზის მოღვაწეობასთან დაკავშირებით, ვიმედოვნებთ, სამომავლოდ უფრო ფართოდ წარმოჩინდება მისი მასშტაბული მოღვაწეობა, პროგრესული აზროვნების მრავალი ასპექტი.

მასალა მომზადდა არქიტექტორების: ო. კალანდარიშვილის, თ. ბოჭორიშვილის, ნ. ანთიძის მიერ, ბატონი თენგიზ ჭანჭალეიშვილის ცხოვრებისა და მოღვაწეობის შესახებ დაწერილი მოგონებების მიხედვით.

თენგიზ ჭანჭალეიშვილის კონსტრუქციული პროექტებით განხორციელებული შენობა-ნაგებობანი:

სასტუმრო „ივერია“;
სასტუმრო „აჭარა“;
რუსთაველის მოედნის რეკონსტრუქცია;
მარჯანიშვილის ქუჩის მიმდებარე ტერიტორიის ჩაშენება-რეკონსტრუქცია;
თბილისის სპორტის სასახლე;
ნუცუბიძის ფერდობების განაშენიანება;
მინისქვეშა გადასასვლელი რუსთაველის გამზირზე და მეტროპოლიტენის სადგურ „გლდანთან“;
სავაჭრო-საზოგადოებრივი ცენტრი ლილოში და ნუცუბიძის ფერდობის I, II და III მიკრორაიონებში;
სპორტული სკოლა საქარხნო რაიონში;



დიდი დილმის II და III მიკრორაიონების განაშენიანება სხვადასხვა ტიპის 9 სართულიანი მსხვილბლოკიანი საცხოვრებელი სახლებით;

ვარკეთილის III მიკრორაიონის განაშენიანება; საბავშვო ბაგა-ბაღი ნუცუბიძის III მიკრორაიონში; გამარჯვების მემორიალი ქ. ქუთაისში; მეგობრობის მემორიალი წითელ ხიდთან.

თენგიზ ჭანჭალეიშვილი დაჯილდოებულია:

1961 - მედლით, თბილისის სპორტის სასახლის პროექტირებისა და მშენებლობაში აქტიური მონაწილეობისთვის;

1967 - საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის საპატიო სიგელით;

1972 - სსრკ მინისტრთა საბჭოს პრემიით სასტუმრო „ივერიის“ პროექტისა და მშენებლობისთვის“;

1977 - სსრკ მიღწევათა გამოფენის ბრინჯაოს მედლით;

1980 - საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს პრემიით - „ხუთწლეულის მათიანე“, სასტუმრო „აჭარის“ პროექტისა და მშენებლობისთვის.



მიწის არქიტექტურა

საქართველოში ალიზის ნაგებობანი ცნობილია ძვ. წ. VI - IV ათასწლეულიდან (შულავრის გორა, არუხლოს გორა და სხვ.). ანტიკურ ხანაში ალიზი იყო ერთ-ერთი ძირითადი საშენი მასალა (არმაზციხე, სარკინე, ვანი და სხვ.). ადრინდელ ფეოდალურ ხანაში ზოგიერთ ქალაქს (მცხეთა, ურბნისი) ალიზის გალავანი ერტყა. დროებითი შენობებისათვის ალიზს დღესაც იყენებენ.

ნამჯანარევი თიხისგან მოზედილი, მზეზე გამომშრალი აგური სრულიად ეკოლოგიური საშენი

მასალაა და მისი გამოყენება არქიტექტურასა და მშენებლობაში წარმოუდგენელ პერსპექტივებს განაპირობებს.

გთავაზობთ ინტერვიუს არქიტექტორ გივი ჯაყელთან. იგი არის მდგრადი არქიტექტურის, მიწის მშენებლობის მიმართულების, ერთადერთი სპეციალისტი საქართველოში, მრავალწლიანი პრაქტიკული გამოცდილებით. მისი თაოსნობით აღნიშნული ტექნოლოგიით საქართველოში აშენდა საცხოვრებელი სახლები ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონში.



EARTH ARCHITECTURE

In Georgia, adobe buildings are known from the 6th - 4th millennium BC (Shulaveri Gora, Arukhlo Gora, etc.). In ancient times, adobe was one of the main building materials (Armaztsikhe, Sarkine, Vani, etc.). In the early feudal era, some cities (Mtskheta, Urbnisi) were surrounded by adobe walls. Adobe is still used for temporary buildings today.

Bricks made of adobe clay, dried in the sun, are

a completely ecological building material, and their use opens up incredible prospects in architecture and construction.

We offer an interview with architect Givi Jakeli. He is the only specialist in sustainable architecture, earth-based construction, in Georgia, with many years of practical experience. Under his leadership, residential buildings were built in various regions of the country using this technology.

- ბატონო გივი რა გახდა თქვენთვის ინსპირაციის წყარო, რომ თქვენი საქმიანობის ძირითადი მიმართულება გამხდარიყო მიწის არქიტექტურა?

- მიწის არქიტექტურა დღეისათვის წარმოადგენს ძველი 11000 წლიანი ტრადიციების ინოვაციური განვითარების გაგრძელებას და მისი გაცნობიერება როგორც მატერიალურ ისე იმატერიალურ ქრილში ნებისმიერი ადამიანისთვის ცხოვრებისეული ახალი მიმართულებისათვის უკვე ინსპირაციას წარმოადგენს.



პირადად ჩემთვის პირველი ინსპირაცია იყო 1982 წელს ფრანგი ახალგაზრდა არქიტექტორების მიერ გამოქვეყნებული წიგნი „მიწით შენება“ (construire en terre) რომელიც მამაჩემის (ოთარ ჯაყელი - 1960 წლიდან 1968 წლამდე პარიზის ერთ-ერთი პრესტიჟული არქიტექტურული ატელიეს ხელმძღვანელი) მაგიდაზე აღმოჩნდა. სწორედ ამ წიგნმა რადიკალურად შეცვალა ჩვენი

„მატარებლის“ მიმართულება.

მთავარი ინსპირაცია ჩემთვის მაინც მომავალი თაობების (2050-2100) ბედია. დღევანდელ თერმოინდუსტიულ ეპოქაში მზარდი განვითარების გაგრძელების შემთხვევაში მათ არსებობის არანაირი შესაძლებლობა აღარ რჩებათ, ამიტომ სასწრაფოდ არის მისაღები რადიკალური სოციალ-ეკონომიკური და პოლიტიკური სისტემური ცვლილებები და მიწის არქიტექტურა ამ კონტექსტში უაღრესად ეფექტურ ინსტრუმენტს წარმოადგენს.

- საქართველოში ტრადიციულად ალიზი გამოიყენებოდა ძველთაგან მიწის არქიტექტურის შესაქმნელად. თქვენ რა მეთოდს აძლევთ უპირატესობას?

- ნედლი მიწით მშენებლობა მოიცავს 12 განსხვავებულ ტექნოლოგიას, აქედან 4-5 უაღრესად აქტუალურია დღეს მსოფლიოში. ესენია ალიზის ტექნოლოგია, ტკეპნილი, ტენილი და

მინა-წნულის ტექნოლოგია. ეს ტექნოლოგიები ტრადიციულად 11000 წელიწადს ითვლიან. მათი გაჩენა ძირითადად ბოლო გამყინვარების შემდეგ, ნეოლითურ რევოლუციას უკავშირდება. შემდგომ პერიოდებში ეს სამშენებლო კულტურა მსოფლიოს ყველა კუთხეში ვრცელდება და დღესაც აქტუალურად გამოიყენება, ბევრმა არ იცის რომ მსოფლიო მოსახლეობის ერთი მეოთხედი მიწის შენობაში ცხოვრობს. ზემოთ ჩამოთვლილი ტექნოლოგიები უაღრესად მრავალფეროვანია და ერგება მსოფლიოში არსებულ განსხვავებულ გეოლოგიურ და კლიმატურ პირობებს. ალბათ ამან განაპირობა საქართველოში მიწის ალიზის განვითარება, თუმცა არსებობს გარკვეული ნიშნები, განსაკუთრებით დასავლეთ საქართველოში, რომლებიც მიანიშ-

ნებენ მიწა-წნულის ტექნოლოგიის არსებობაზეც. პირადად მე სწორედ მიწა-წნულს ვანიჭებ უპირატესობას. ის შესასრულებლად ძალიან მარტივია, რაც თავის მხრივ სოციუმის ინკლუზიურობას ზრდის და შესაბამისად ხელს უწყობს საზოგადოებაში კულტურული და შემეცნებითი ინტერაქტიული კავშირების დამყარებას.

- თუ განიხილავთ ამ ქრილში მსოფლიო (ევროპა, აზია და სხვ.) გამოცდილების, მეთოდების გამოყენებას და გაზიარებას?

- მიწის არქიტექტურა გლობალური კულტურაა, მაშასადამე მეთოდების გამოყენება და გამოცდილების გაზიარება ამ სფეროში ყველა იმ ადამიანის ვალია, რომელიც ამ მიმართულებით მუშაობს რადგან აქ კონკურენცია არ არსებობს, ამ მიმართულების განვითარების ერთადერთ სა-

ფუძველს წარმოადგენს კოოპერაცია, ეგრეთ წოდებული ძლიერი მდგრადის მთავარი სოციალ-ეკოლოგიური ბურჯი.

შენიშვნა: ძლიერი მდგრადი ეწოდება იმ მოქმედებას რომელიც მინიმალურად არის დამოკიდებული საწვავ ნიაღისეულებზე (ნავთი - გაზი - ნახშირი) და რომელიც მაქსიმალურად იცავს ბიომრავალფეროვნებას.

რაც შეეხება კონკრეტულ კავშირებს ევროპელებთან, 7-8 წლის წინ დავამყარე კავშირი CRAterre-თან (მსოფლიოში წამყვანი მიწის მშენებლობის ასოციაცია) რომელიც მოღვაწეობს საფრანგეთში, ქალაქ გრენობლში. მას შემდეგ ჩვენს შორის მჭიდრო ურთიერთობა ჩამოყალიბდა რის საფუძველზეც ექსპერტების ჩამოყვანა მოხდა რამდენიმეჯერ მასტერკლასების

სების ჩასატარებლად. შემდგომ პერიოდში ამ ურთიერთობების გაძლიერების მიზნით ჩამოვაყალიბეთ ასოციაცია ტერა კავკასუსი - Terra Caucasus, რომლის მეშვეობითაც დაწყებულია მოლაპარაკება მომავალ პარტნიორობასთან დაკავშირებით.

- რა ტიპის ნიადაგი (მიწა) საჭირო აღნიშნული ტექნოლოგიით სამუშაოდ?

- ნიადაგი საერთოდ სამ ჰორიზონტად იყოფა A, B და R.

A ჰორიზონტი - წარმოადგენს ჰუმუსის ფენას (საშუალოდ 10-50სმ სისქის) ის წარმოადგენს ორგანულ ფენას და სამშენებლოდ არ გამოიყენება რადგან ადვილად ლპობადია.

B ჰორიზონტი - წარმოადგენს მინერალურ შრეს, რომელიც ერთი მხრივ ითავსებს მარცვ-



ლვინის მარანი ალექსეევკაში
 2021 წელს სოფელ ალექსეევკაში, ქალბატონმა ნია ნაცვლიშვილმა გადაწყვიტა თავის კუთვნილ ეზოში 30 კვ.მ-ის ფართობის ღვინის მარანი აეშენებინა მიწის ტკეპნილი ტექნოლოგიის გამოყენებით.
 ადგილზე დამზადდა მცირე სატესტო ბლოკები ლაბორატორიული კვლევებისათვის და ასევე მცირე ზომის სატესტო, საჩვენებელი კედლები. აღსანიშნავია, რომ საძირკვლებისა და ჭურებისთვის ამოღებული მიწა სრულიად საკმარისი აღმოჩნდა შენობის კედლების ასაშენებლად.

WINE CELLAR IN ALEKSEEVKA
 In 2021, in the village of Alekseevka, Ms. Nia Natsvlishvili decided to build a 30-square-meter wine cellar in her own yard using rammed earth technology. Small test blocks were produced on-site for laboratory analysis, as well as small-sized sample wall for demonstration. It is worth mentioning that the soil excavated for the foundations and the clay wine jars (kvevri) was fully sufficient for constructing the walls of the build.

ლებს (მტვერი, ქვიშა, კენჭი და ქვა) და მეორე მხრივ შემკრავ მასას ანუ თიხას. სწორედ ეს მიწა გამოიყენება სამშენებლოდ.

R ჰორიზონტი - წარმოადგენს დედა კლდეს, რაც შეეხება სამშენებლო მიწის შრეს ის უხვად არის წარმოდგენილი დედამიწაზე ისე, რომ მისი გამოყენება არანაირად არ არღვევს ეკო სისტე- მურ ციკლებს

- საქართველოში თუ არის საკმარისი ბუნებ- რივი (ან ადამიანური) რესურსი?

- სამშენებლო ბუნებრივი რესურსები იყოფა ძირითადად ორ ნაწილად, გეო და ბიო რესურსე-

ბი. გეო რესურსებში ძირითადად შედის მიწა და ქვა რომელიც უხვად მოიპოვება საქართველოში. ბიო რესურსები კი (ბოჭკოვანი მასალა, ხე, ნამჯა, ბიოპოლიმერები და სხვა) საქართველოში გეოგ- რაფული განსხვავებული კლიმატური ზონებიდან გამომდინარე მრავალფეროვნად არის წარმოდ- გენილი რაც მათი ურთიერთჩანაცვლების საშუ- ალებას იძლევა სამშენებლო სხვადასხვა ტექნო- ლოგიურ პროცესებში, მაგალითად თუ პურის ან ხორბლის ან ქერის ნამჯის ნაკლებობაა, მოხდება ბალახით (თივით) ჩანაცვლება. რაც შეეხება ადა- მიანურ რესურსებს, ახალგაზრდებში განსაკუთ-

რებით დიდი პოტენციალია, რეალურად კი ამ ეტაპზე ჯერ კიდევ ძალიან მცირეა. იმისათვის, რომ ეს რესურსი გაიზარდოს საჭიროა მაშტაბუ- რი ინფორმაციული და შემეცნებითი პროექტების განხორციელება, რომლებიც ორიენტირებული იქნებიან საერთო სოციალ -ეკოლოგიურ და კულ- ტურულ ტრანსფორმაციაზე.

- კონკრეტულად, რა შეიქმნა თქვენი თაოსნო- ბით მიწის მშენებლობის მიმართულებით საქარ- თველოში?

- მიწით მშენებლობის განვითარების კუთხით 7-8 წელია ინტენსიურად ვმუშაობ, მაგრამ შე-

დეგები მწირია. მუშაობის სტრატეგია მოიცავს ერთი მხრივ შემეცნებით ინფორმაციულ პროექ- ტებს (ვორქშოპები, გამოფენები, კონფერენცი- ები და სხვა) და მეორე მხრივ, სამშენებლო რე- ალიზაციებს ანუ სახლების მშენებლობას. სულ, დაახლოებით 4 შენობაზეა საუბარი ერთი მარანი თეთრიწყაროს რაიონში ტკეპნილი ტექნოლო- გიით, ერთი საცხოვრებელი სახლი გურიიში მიწა წნულის ტექნოლოგიით და ერთი საცხოვრებელი სახლი იყალთოში და ხილის გადამამუშავებელი ქარხანა ბაზალეთზე ტკეპნილის და ალიზის ტექ- ნოლოგიებით. მინდა ავლნიშნო რომ ამ შენობე-



საცხოვრებელი სახლი წითელმთაში

2023 წელს, დამკვეთმა მიიღო გადაწყვეტილება საკუთარ ეზოში აეშენებინა საცხოვრებელი სახლი მიწის ტექნოლოგიების გამოყენებით. ერთობლივი შეთანხმების საფუძველზე მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება, რომ სახლი აშენებულიყო მიწაწნულის და მჩატე ნამჯამიწის კომბინაციით, კონკრეტულად კი _ ფასადის კედლები მჩატე ნამჯამიწის, ხოლო ტიხრები მიწაწნულის ტექნოლოგიის გამოყენებით. ამ ჰიბრიდული მიდგომის მთავა- რი მიზანი ენერგო ეფექტურობის მიღწევა გახლდათ. სახლი აშენდა მონაწილეობითი მშენებლობის ფორმატ- ში, რისთვისაც მოხალისეებისათვის ეზოში წინასწარ მოეწყო კარვების ბანაკი. გარე კედლების მოპირკეთება- ზე გამოყენებულ იქნა კირ-ნახერხის ნაზავი (4სმ), რომელიც შემდგომში გაიღესა კირ-ქვიშით 3 მმ-ის სისქეზე, ხოლო ინტერიერში მიწის წნულის ტექნოლოგიით მოწყობილი ტიხრები _ მიწით.

RESIDENTIAL BUILDING IN TSITELMTA

In 2023, the client decided to build a residential house in his yard using earth technologies. Based on a joint agreement, it was decided to build the house using a combination of wattle and daub and Light Earth Wall, specifically - the facade walls using light earth technology, and the partitions using wattle and daub technology. The main goal of this hybrid approach was to achieve energy efficiency.

The house was built with the help of volunteers, for who a tent camp was set up in advance in the yard. The exterior walls were covered a lime-sawdust mixture (4 cm) that was later plastered with the lime-sand mixture to a thickness of 3 mm, while the interior partitions were plastered just with earth.

ბის მეპატრონეები ძირითადად ქალები არიან, ქალები გაცილებით უფრო გამბედავები არიან ამ კუთხით რადგან ისინი ბიოლოგიურად, ფილოსოფიურად უფრო ინტეგრირებული არიან გარემოსთან და ბუნებასთან ვიდრე კაცები.

- რა პერსპექტივები გესახებათ, უახლოეს მომავალში და საერთოდ?

- სულ ახლახან განსხვავებული პროფესიის ახალგაზრდა პარტნიორებთან ერთად დავა-

ფუძნეთ ასოციაცია ტერა კავკასუსი - Terra Caucasus, სამომავლო პროექტების განხორციელებას ვგეგმავთ ერთობლივი ძალებით. ასოციაციის მთავარი მიზანია განახორციელოს სოციალური პროექტები რომლებიც გულისხმობენ ეკოლოგიური ცნობიერების ამაღლებას, ამ მიმართულებით ჩვენი ასოციაციის პარტნიორ აკადემიაში „მდგრადი მეცნიერების აკადემია“ ვატარებ კურსებს მიწის არქიტექტურაზე რო-

მელიც მოიცავს ასევე სხვადასხვა მიწის ტექნოლოგიების პრაქტიკას და თეორიულ ცოდნას. რაც შეეხება კონკრეტულ პროექტებს უახლეს მომავალში იგეგმება სამი შენობის აშენება, ერთი შენობის მშენებლობა უკვე დაწყებულია სოფელ ნიჩბისში, სადაც პარალელურად მოწყობილია მიწის მშენებლობის სასწავლო პრაქტიკული ცენტრი.

რაც შეეხება მომავალს ძალიან გვინდა შეიქ-

მნას საქართველოში თუნდაც მცირე ჯგუფი ახალგაზრდების რომლებიც ამ მიმართულებით იმუშავენ. დღეს ასეთი ჯგუფები უკვე ბევრია ევროპაში, უფრო მეტიც ამ ცნობიერებამ უკვე პოლიტიკურ წრეებშიც კი შეაღწია. მაგალითად გარკვეულ ევროპულ მუნიციპალიტეტებში გამგებების ინიციატივით მიწით შენდება საბავშვო ბაღები და სკოლები. იმედი მაქვს ეს დროც მალე დადგება საქართველოში.



ხილის გადამამუშავებელი საწარმო, ბაზალეთის მწვანე ინჟინერინგი

2023 წელს ტერიტორიაზე არსებული მიწის ტექნიკური მახასიათებლების შესასწავლად ჩატარდა შესაბამისი საველი და ლაბორატორიული კვლევები, შემდეგ შენობის ტექნოლოგიისა და ტენიანობის სასურველი რეჟიმის შესაქმნელად გადაწყდა ამავე მიწისგან შექმნილი ბუნებრივი მასალებით აშენებულიყო შენობის გარე კედლები. წარმოდგენილ პროექტში მოგვინია ბუნებრივი და ინდუსტრიული მშენებლობის ერთმანეთთან შეთავსება: მთავარი ფასადი შესრულდა ტკეპნილი ტექნოლოგიით, დანარჩენი კედლები _ ალიზის ბლოკებით, ხოლო ინტერიერი სანიტარული ნორმებიდან გამომდინარე მოპირკეთდა კერამიკული ფილებით.

FRUIT PROCESSING FACILITY, BAZALETI GREEN ENGINEERING

In 2023, field and laboratory studies were carried out to examine the technical properties of the soil on site. To achieve the desired temperature and humidity conditions within the building, it was decided to construct the external walls using natural materials made from this very soil. The project required integrating natural and industrial construction methods: the main façade was built using rammed earth technology, while the remaining walls were constructed with adobe blocks. For sanitary reasons, the interior surfaces were finished with ceramic tiles.

მცხეთის არქეოლოგიური მუზეუმი, კედლის რესტავრაცია

მცხეთის არქეოლოგიური მუზეუმის შენობაში წარმოდგენილ მე-5 საუკუნის კარიბჭის ნაშთებს ჩაუტარდა რესტავრაცია. პირველ რიგში მოხდა ადგილობრივი მიწის ნიმუშების ტექნიკური გამოკვლევა, ხოლო შემდგომში უკვე ადგილზე მოხილვადი სამშენებლო კომპანიის ხელოსნების გადამზადება. მათი ჩართულობით დამზადდა დაახლოებით 400-500 ალიზის აგური და საპროექტო კედლის აშენება.

MTSKHETA ARCHAEOLOGICAL MUSEUM, WALL RECONSTRUCTION

The remains of the 5th-century gate, located within the Mtskheta Archaeological Museum, have undergone restoration. The process began with a technical analysis of local soil samples, followed by the on-site training of craftsmen from the construction company involved in the project. With their participation, approximately 400–500 adobe bricks were produced, enabling the construction of the restored wall in accordance with the project design.

სოფელი გრემი, მიწის ტექნიკური ტექნოლოგიის პროექტი

2018 წელს სოფელ გრემში, ადგილობრივი მოსახლეობის ეკოლოგიური ცნობიერების ამაღლების მიზნით ჩატარდა ვორშოპი, სადაც წარმოდგენილი იქნა ეგრედწოდებული ნედლი მიწის სამშენებლო ტექნოლოგიები, კონკრეტულად კი, მიწის ტექნიკური ტექნოლოგია. აღნიშნულთან დაკავშირებით მონაწილე იყვნენ ასოციატია „craterre“-ის წამყვანი ექსპერტები, **Martin Pointer** და მისი მეუღლე **Mathilde Beguin**. მათ ჩაგვიტარეს 10 დღიანი მასტერკლასი, რომელმაც როგორც სოციალური კუთხით, ასევე ტექნიკური ცოდნის გაზიარების კუთხით, ძალიან დიდი როლი შეასრულა.



RAMMED EARTH WORKSHOP IN THE VILLAGE OF GREMI

In 2018, a workshop was held in the village of Gremi to raise environmental awareness among the local community. The event introduced so-called raw earth construction techniques, with a particular focus on rammed earth technology. Leading experts from the CRATerre association, Martin Pointer and his wife Mathilde Beguin, were invited to conduct the workshop. Over the course of ten days, they led a masterclass that played a significant role not only in sharing technical knowledge but also in fostering social engagement within the community.

ვალდორფის სკოლა, უამრავი პრაქტიკული პროექტი

სკოლის ეზოში, ვალდორფის სკოლის მოწაფეებისათვის, ნედლი მიწის სამშენებლო ტექნოლოგიებზე ჩატარდა ვორშოპი ინტერდისციპლინარული პრაქტიკული სწავლების ფორმატში, სადაც მიწის არქიტექტურა გამოყენებულ იქნა როგორც სასწავლო შემეცნებითი პლურიდისციპლინარული ინსტრუმენტი. პროექტის

მთავარ მიზანს წარმოადგენდა ჰოლისტიკური და ეკოლოგიური მსოფლმხედველობის წამოჩენა სასკოლო შემეცნებით სივრცეში.



In the schoolyard, a workshop on raw earth construction techniques was held for students of the Waldorf School, organized in the format of an interdisciplinary, hands-on learning experience. Earthen

architecture was used as an educational and exploratory tool, integrating multiple disciplines. The main goal of the project was to introduce a holistic and ecological worldview within the school's educational environment.



არქიტექტურული კონკურსი

2025 წლის 8 თებერვალს, ქალაქ თბილისში, სოფელ კიკეთის საკურორტო ზონაში არსებულ მიწის ნაკვეთზე დასასვენებელი საზაფხულო რეზიდენციის - ვილის - არქიტექტურული იდეა - კონცეფციის გამოსავლენად კონკურსი გამოცხადდა. საკონკურსო პირობები შემუშავებული იქნა UNESCO-ის არქიტექტურული და ურბანული გეგმარების საერთაშორისო კონკურსების მონაცემების შესახებ - სახელმძღვანელო პრინციპების გათვალისწინებით.

ერთტურიანი „კონკურსის ორგანიზატორები“ იყვნენ არქიტექტურისა და ინოვაციების საერთაშორისო აკადემია - AIIA და საქართველოს არქიტექტორთა კავშირი. „კონკურსის დამკვეთი“ - შპს „ვილა კიკეთი“.

საპრიზო ფონდს შეადგენდა 30 000 აშშ დოლარს.

„ჟიურის“ მიერ, არქიტექტურული კონკურსის საფუძველზე მოხდა პრემირებული სამი საუკეთესო იდეა-კონცეფციის გამოვლენა, რომელთაგანაც კონკურსის შემდგომ, „დამკვეთის“ მიერ შერჩეულ იქნა ერთერთი. იდეის-კონცეფციის ავტორთან/ებთან დამატებითი სახელშეკრულებო პირობებით გაფორმდება ახალი კონტრაქტი, რომლის საფუძველზე - სა-



ქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად უნდა დამუშავდეს სამშენებლო დოკუმენტაცია.

კონკურსში მონაწილეობა მიიღეს როგორც პროფესიონალებმა, ასევე, არქიტექტურის დარგის სტუდენტებმა.

საკონკურსო მასალების გამოფენა გაიხსნა 2025 წლის 7 აპრილს, საქართველოს არქიტექტორთა კავშირის ოფისის საგამოფენო დარბაზში, 11 აპრილს კი კონკურსის შედეგები გამოცხადდა. ექსპოზიციას ორმოცამდე პრეზენტაციური პროექტი ქმნიდა, თუმცა მათ შორის სამი საუკეთესო ჟიურის მიერ ობიექტურად იქნა შერჩეული, რომელთა ავტორებს - ჰონორარის სახით გადაეცათ სამი თანაბარი - 10.000 დოლარის ოდენო-



ბის - ფულადი ჯილდო. გამარჯვებულ ავტორებს ასევე გადაეცათ საპატიო პრიზები და დიპლომები. მათ შორის კონკურსში ყველა მონაწილეს გადაეცა კონკურსში მონაწილის სერტიფიკატი.

კონკურსში გამარჯვებულად გამოცხადნენ:

არქიტექტორები: ზაზა გაგნიძე, ალექსანდრე ბაღესიაშვილი, ოთარ გოგავა. „ატელიე ზეტ“-ის პირველი შემოქმედებითი ჯგუფი. Atelie Z

არქიტექტორები: ნინო მანჯავიძე, ლუკა გაბისონია.

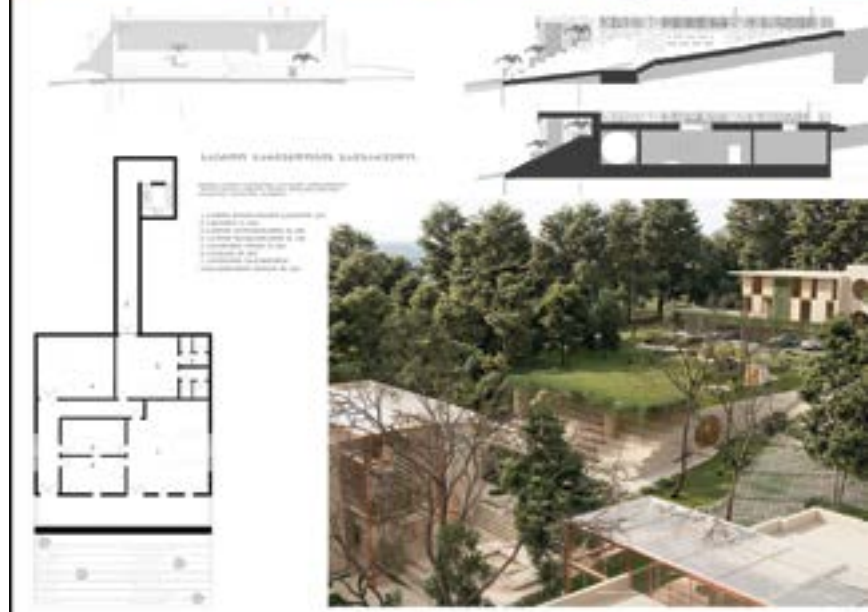
არქიტექტორები: ნესტორ ბოკუჩავა, თორნიკე დოხნაძე, ქეთევან მაჭარაშვილი. არქიტექტურული კომპანია „სიმპლექს-ლაბ“. Simplex lab





ავტორები:

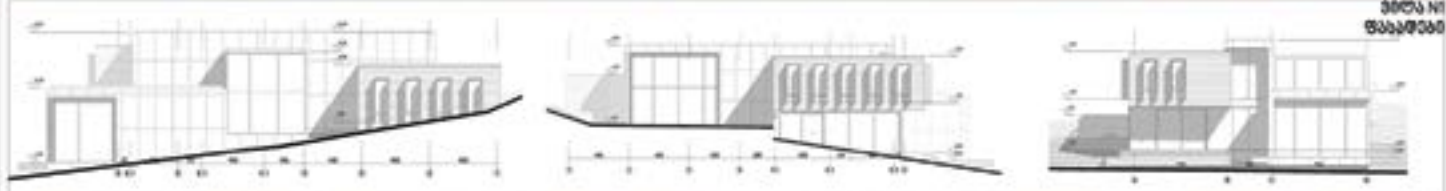
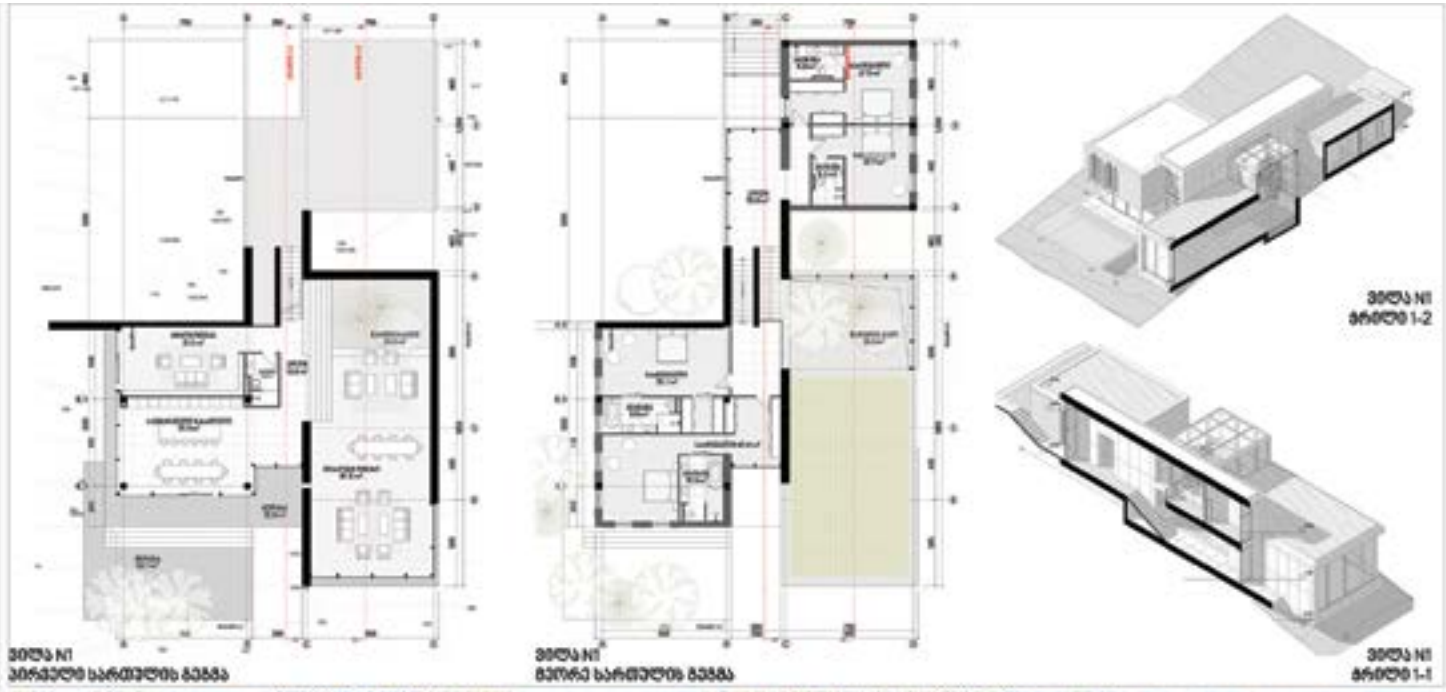
არქიტექტორები: ნინო მანჯავიძე, ლუკა გაბისონია



ბანერალური ბაგა

1. რეზიდენციები
2. სპორტული
3. პარკინგი
4. ავტოსადგომები
5. სახელოსნო სართული





ავტორები:
 არქიტექტორები : ზაზა გაგნიძე, ალექსანდრე
 ბაღესიაშვილი, ოთარ გოგავა. „ატელიე ზეტ“-ის
 პირველი შემოქმედებითი ჯგუფი. Atelie Z





ავტორები:

არქიტექტორები: ნესტორ ბოკუჩავა, თორნიკე დოხნაძე, ქეთევან მაჭარაშვილი. არქიტექტურული კომპანია „სიმპლექს-ლაბ“. Simplex lab





Mikhail and his team implement projects mainly in modern styles: minimalism, contemporary, Japandi, etc. Mikhail defines his approach to interior design as building a volumetric-spatial composition in which all design elements are interconnected and balanced. Particular attention in the work is paid to communication with the client, the studio defines the interior as the materialization of the client's inner world (or the social philosophy of the organization) by means of architecture and design.

The apartment with an area of 87 sq.m. is located on the middle floors of the Now re s idential complex, one of



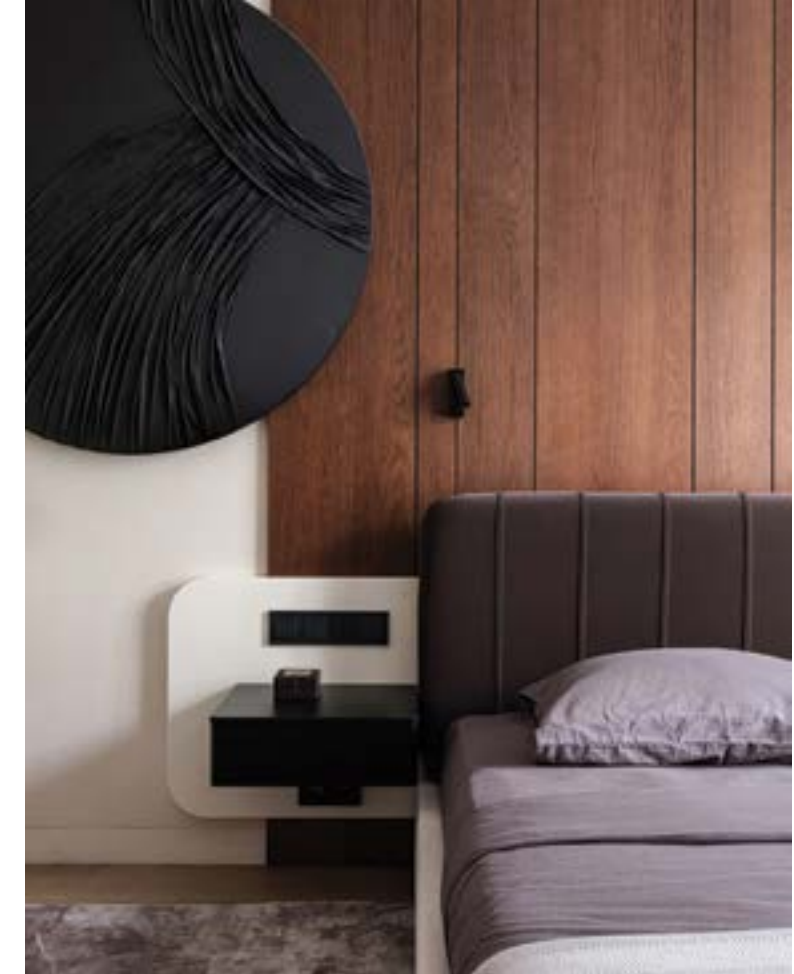
I LOVE

Location: Moscow
 Total area: 96 sq.m.
 Project: 2022
 Implementation: 2023-24
 Designers: Mikhail Novinsky, Polina Litomina, Mark Grishin, Elizaveta Kuryshova
 Photo: Vasily Bulanov
 Stylist: Evgeniya Poleshchuk





From the authors: The project for a family with 2 children in the iLove residential complex had to be modern, expressive and „with character“. The idea for the concept was born by itself, in the process of working on the main public space. We wanted to create a certain attraction zone in the TV group, which



the residential complexes on the gradually developing territory of the former ZIL plant.

The apartment had a rational layout with windows on opposite sides and logical zoning - on the right hand side of the hallway there was a kitchen-living room, on the left - 2 bedrooms, and in the center - a block of bathrooms, dressing rooms and storage rooms.

The windows of the kitchen-living room offered a view of the city and the embankment of the Moscow River, and the height of the window sills was conducive to arranging viewing seats on them.

was visible from the entrance as well. In the center of it, on the wall, we formed a circle with lighting, filling it with an expressive relief texture. All together, it filled us with the image of the moon, after which an unobtrusive „space“ theme appeared in the project. It manifested itself in the color scheme, in places saturated textures, and decorative elements.





We wanted to make the color scheme of the project noble and contrasting. It is based on warm light decorative plaster, chocolate color of wood and different shades of steel gray. The furniture compositions in the project are complex, clearly solving functional problems and setting



the necessary rhythms in the interior.

The master bedroom block consists of a bathroom, a dressing room and the bedroom itself. We did not like the long corridor that resulted at the entrance to the room, and we decided to use glass blocks and mirrors to break up its monotony. Moreover, we decided to integrate the door to the master bathroom into the glass blocks. The technological solution

turned out to be complex, but as a result, the corridor, as well as the bathroom, were filled with complex lighting effects and turned out to be especially expressive.

The children's room is the brightest room in the apartment in terms of color



scheme. There is a work area by the window, with storage shelves and wardrobes on the sides. And in the corner there is a two-level bed, made according to our design, with a small cozy ottoman on the lower level.

Housing is a calling card of the vision and professionalism of the authors. It is one of the most mobile forms of living culture, which reacts very subtly to any change.





Photo by: Qharanish Mehta

ARAM // AUM ARCHITECTS

Tagline: Aram: A Home that Speaks to the Architect's Own Experience and Expression

A space to reflect, a sanctuary to be,

The home mirrors the depths of me

Layered in stories, if walls could speak

Each texture echoes the warmth I seek,

Crafted with care, unfold details refined,

Elegance and workmanship perfectly combined

Every room is a meaningful song, This is 'Aram', my home - where I belong

Manish Dikshit

These lines beautifully capture the essence of Aram, the primary residence of Manish Dikshit, principal architect at AUM Architects. Aram, a Tamil word closely translating to 'not too good, not too bad' embodies the idea of a perfect balance between design, function and personal expression in this 1350 sq. ft. house in Mumbai. „This house is an expression of who we are and how we live. It is designed for us to enjoy, reflect our tastes, memories and aspirations“, shares Manish. The architect's vision for the space, while stemming from the residents' personalities, was also to create an experience that could resonate with any and every observer. The juxtaposition of elements, materials and colors are created such that they can be experienced at both the spatial and detail levels. This fusion of perspectives, the one that the architect tries to create himself and the other, that he wants the observer to unearth for himself, establishes Aram as a benchmark in crafting spaces that are layered with multiple

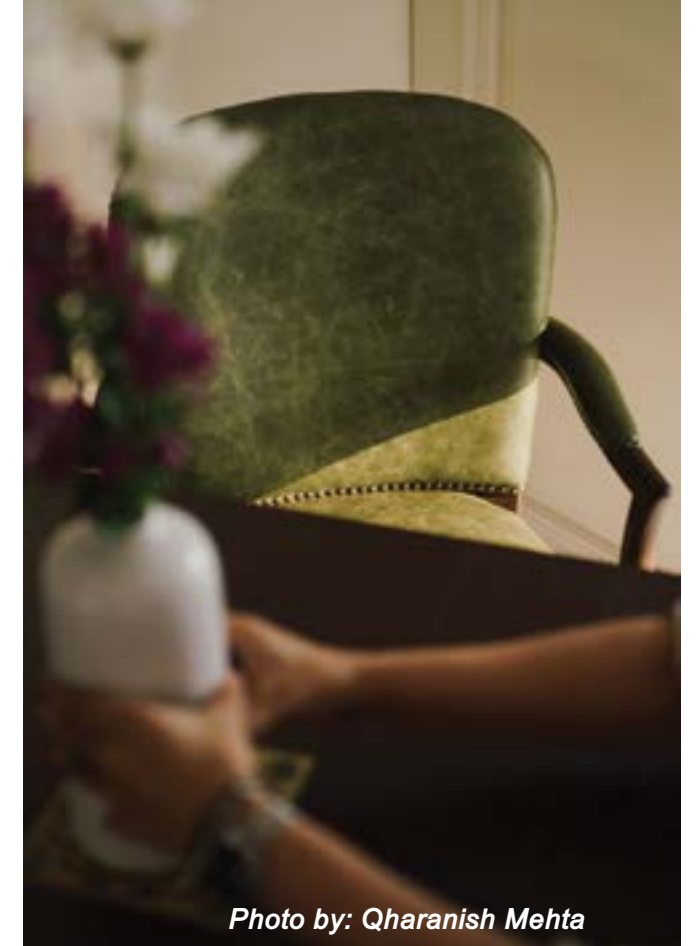


Photo by: Qharanish Mehta



Photo by: Qharanish Mehta

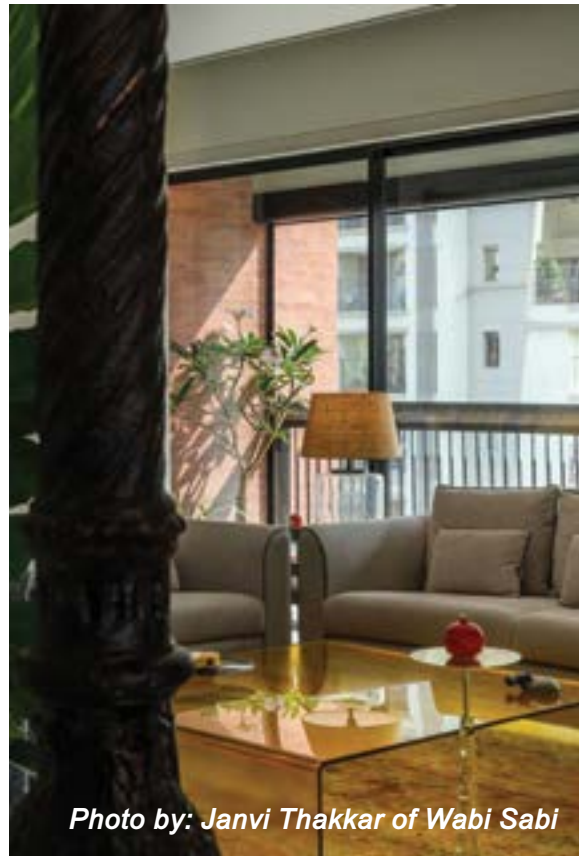


Photo by: Janvi Thakkar of Wabi Sabi



Photo by: Janvi Thakkar of Wabi Sabi

narratives.

The apartment, with its classical style and serene ambience presents a bold contrast to the modern and bustling neighbourhood that it is located in - a purposeful attempt to offer the residents a peaceful escape. The Haussmannian style, predominantly observed in Europe, defines the spatial character of the house. „One of my



Photo by: Janvi Thakkar of Wabi Sabi

greatest passions is travel, especially my recent explorations in Europe. The beauty and inspiration I encountered on those journeys subtly influenced the aesthetic and spatial decisions for our home“, explains Manish. Classical design elements integrated throughout the space are seamlessly combined with modern necessities to create a symphony of elegance and functionality. Souvenirs collected during the numerous travels of the residents are woven into the



Photo by: Nathan Sigman

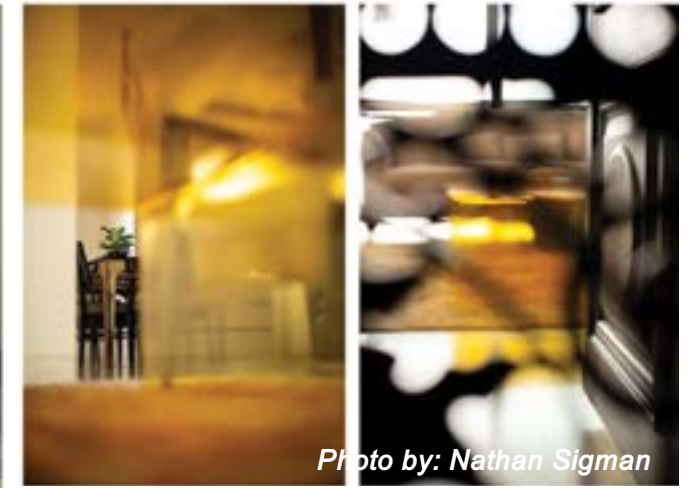


Photo by: Nathan Sigman

decor, serving as a tangible link to the stories that have shaped Aram.

One enters the abode through the foyer which instantly establishes the neoclassical tone of the design through traditional chequered flooring and ornate doorways. Another set of elaborate openings lead into the living room, a largely monotone space carefully punctuated with bursts of color in the furniture, furnishings and decor. As the eye takes in the room, it becomes clear how the fusion of timeless textures and modern materials create dramatic compositions in the interiors. A mango-yellow glass table rests peacefully amidst the muted seating, while a Parisian-themed sitting nook offers a vivid contrast to the formal setting of the living area.

The relatively open layout of the house allows the dining and kitchen spaces to flow naturally into

the living area, making them the most frequented places in the house. A 150-year old cast iron pillar, procured from Calcutta, stands between the kitchen and the living room to offer yet another contrast to the modernity and sleekness of the kitchen. A striking countertop, paired with the sombre cabinetry enlivens the heart of the home. An organic chandelier flows atop the dining area, its fluid form contrasting with the modest furniture below, while harmonizing with a sculptural glass basin nearby. Together, these create multiple focal points that enhance the dynamism of the room.

Even the private areas like the bedrooms showcase exemplary details. The sculpting of the wooden beds and the bedside tables make them signature pieces in the space, adding a layer of depth and sophistication to the overall spatial quality.



Photo by: Nathan Sigman



Photo by: Nathan Sigman



Photo by: Arjun Kalwankar



Photo by: Arjun Kalwankar

The house is an endless visual stimulation, with eyes moving from the ornate carvings on the furniture, to the moldings on the wall, the light that disperses through the glass furniture, and the shadows that gently graze the terrazzo floor.

The expression - 'A home reveals its inhabitants' beautifully manifests in this house designed by Aum Architects. The experience of Aram is holistic as well as granular - one can appreciate the space

as a whole and also in its intricately designed parts. While some choose to observe the tactile beauty of the materials, others observe the play of light and shadow through them. Many would find themselves drawn to the striking color contrasts. While a few would experience this space as a whole - a blend of Hausmannian and modern design.

As we observe this space which is a result of past experiences and self-discoveries, it will be interesting



Photo by: Arjun Kalwankar



Photo by: Arjun Kalwankar

to dwell on how it will continue to evolve. How will the home, shaped by the past, mold itself for the future?

The idea

A Tapestry of perspectives: The Captured Essence of Home

Five photographers — each with their own distinct style capturing the soul of the house through seven frames, without any design brief. Their only



Photo by: Prashant Bhat



Photo by: Prashant Bhat



Photo by: Prashant Bhat

guidance was the space itself. This collection of images, each unique in its interpretation, offers diverse perspectives of the home, from minimalist to dramatic, intimate to expansive. It is an exploration of how the house feels rather than how it looks, inviting viewers to experience its essence through the photographers' eyes.



სტუდიო ლიბერთი

საერთო ფართი: 830 კვ.მ
 დამკვეთი: Liberty Bank
 წელი: 2024
 სამუშაოები: ინტერიერის არქიტექტურა
 და დიზაინი
 დიზაინერი: მარიტა ჭანჭალეიშვილი
 პროექტირება: არქიტექტურული სტუდია
 ჯომ ჰაივ
 პროექტზე მუშაობდნენ: ნათია აბასაშვილი,
 ელენე ფირცხალავა
 ფოტო: გიორგი მამასახლისი



სტუდიო Liberty-ის ინტერიერის კონცეფცია სრულად მომხმარებლის გამოცდილებაზეა აგებული — იგი თანაბრად ითვალისწინებს დამკვეთის გემოვნებასა და დიზაინერის ხედვას.

შედეგად შეიქმნა სივრცე, სადაც მკაფიო ზონირება, ავეჯი, განათება და გრაფიკული ელემენტების ხასიათი ერთმანეთთან ჰარმონიულადაა შერწყმული. პროექტი თანამედროვე, თამამ ფორმებზე და ფუნქციურ გადაწყვეტებზე დაყრდნობით აშკარად გადის საბანკო სივრცის ტრადიციული ჩარჩოებიდან.

დიზაინ დავალების ერთ-ერთი მთავარი გამოწვევა იყო სივრცის ფორმირება ბიზნესისა და პირადი საჭიროებების გადაკვეთის წერტილზე. ამოცანა იყო შექმნილიყო გარემო, რომელიც ერთნაირად კომფორტული იქნებოდა, როგორც იმ მომხმარებლებისთვის, ვინც მოდის საქმიანი მიზნებით — შეხვედრებისთვის, სამუშაოდ ან სერვისის მისაღებად, ისე მათთვის, ვინც სივრცეს იყენებს პირადი ან ინდივიდუალური საჭიროებებისთვის — მიუხედავად იმისა, დაკავშირებულია ეს ბანკთან თუ არა.

ვიზუალური აქცენტები — იქნება ეს ფერის კონტრასტი, ტექსტურათა მონაცვლეობა თუ განათების სცენური განაწილება — ქმნის გარემოს, რომელიც ერთდროულად მოსახერხებელია, ენერგიული და გამორჩეულად დასამახსოვრებელი.

სივრცეში გათვალისწინებულია როგორც მომხმარებლის მშვიდი ინტეგრაცია, ისე თანამშრომელთა ეფექტური გადაადგილება. ინტერიერის თითოეული ელემენტი ფუნქციურობასთან ერთად ატარებს ემოციურ დატვირთვას — ქმნის გამჭვირვალობას, სიმყუდროვისა და თანამედროვე ესთეტიკის ბალანსით.

Studio Liberty-ს დიზაინი მკაფიოდ გამოხატავს ახალ ინტერპრეტაციას საზოგადოებრივი სივრცის: ის არის ფუნქციური, სახასიათო და სრულად ადაპტირებული თანამედროვე ადამიანების ყოველდღიურობისთვის.





STUDIO LIBERTY

Total area: 830 sq.m
 Client: Liberty Bank
 Year: 2024
 Works: Interior architecture and design
 Designer: Marita Chanchaleishvili
 Project: Architectural studio Kom Hive
 Worked on the project: Natia Abasashvili,
 Elene Pirtskhalava
 Photo: Giorgi Mamasakhlisi

The interior concept of Studio Liberty is entirely built on the user experience — it equally takes into account the taste of the customer and the designer's vision.

The result is a space where clear zoning, furniture, lighting and the character of graphic elements are harmoniously combined with each other. The project, based on modern, bold forms and functional solutions, clearly goes beyond the traditional framework of banking space.

One of the main challenges of the design task was to form a space at the intersection of business and personal needs. The task was to create an environment that would be equally comfortable for both those customers who come for business purposes — for meetings, work or receiving services, and those who use the space for personal or individual needs —

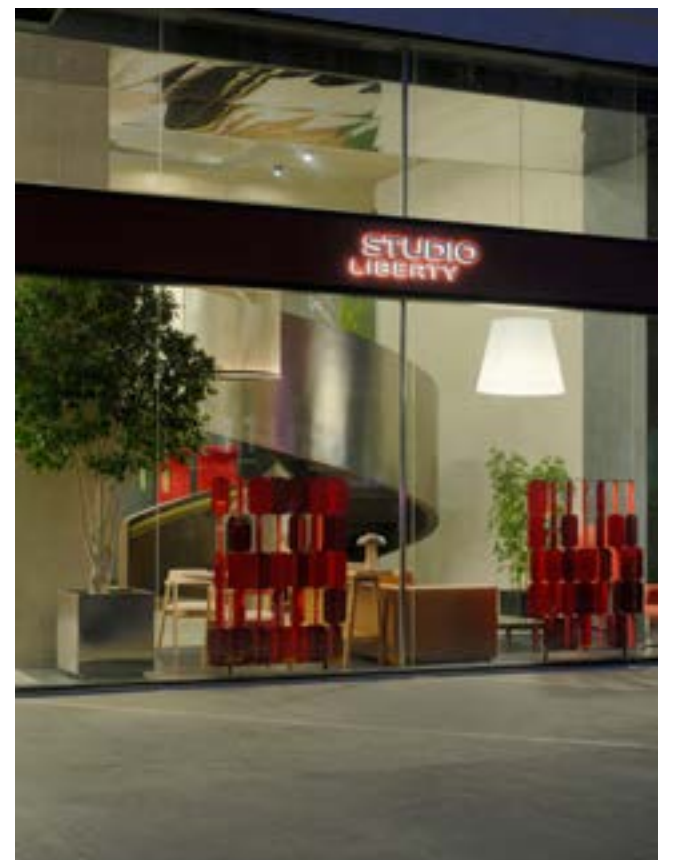
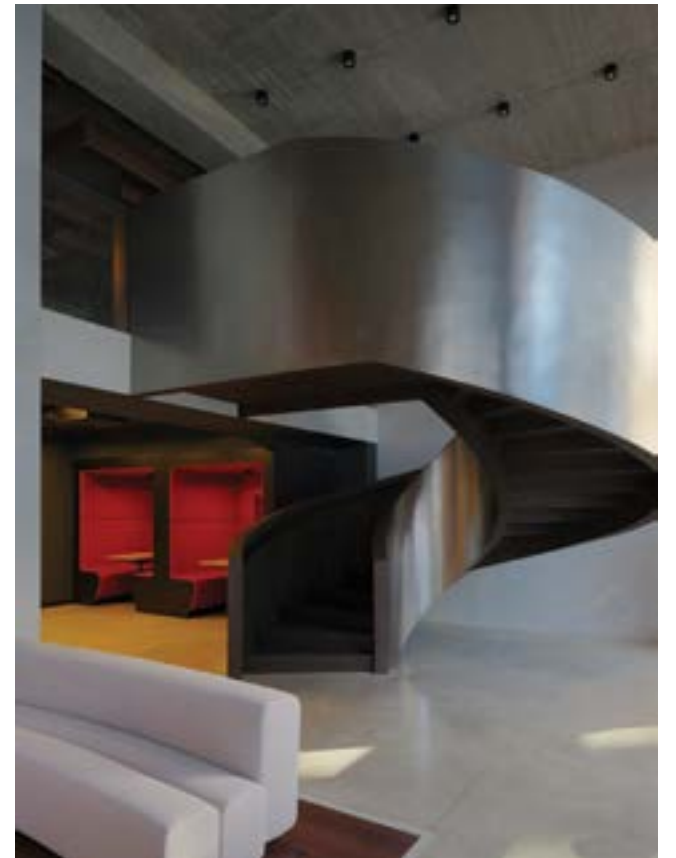


regardless of whether it is related to the bank or not.

Visual accents — whether it's color contrast, texture alternation, or scenic lighting distribution — create an environment that is simultaneously comfortable, energetic, and uniquely memorable.

The space is designed to accommodate both the smooth integration of the user and the efficient movement of employees. Each element of the interior carries an emotional charge along with functionality — creating transparency, a balance of coziness, and modern aesthetics.

Studio Liberty's design clearly expresses a new interpretation of public space: it is functional, characteristic, and fully adapted to the everyday life of modern people.





რაჭის მუზეუმის ექსპოზიციის პროექტის წარმატება - ოქროს პრიზი საერთაშორისო კონკურსზე

რაჭის განახლებული მუზეუმის მუდმივმოქმედი გამოფენის პროექტმა, რომელიც საქართველოს ეროვნული მუზეუმისა და StudioMilou-ს (საფრანგეთი-სინგაპური) თანამშრომლობით შეიქმნა, საერთაშორისო დიზაინის კონკურსზე The un Design Award (ვაშინგტონი, აშშ) ოქროს პრიზი მოიპოვა.

საქართველოს ეროვნული მუზეუმის მეცნიერებმა, ონის მუზეუმის თანამშრომლების ჩართულობით, შეიმუშავეს გამოფენის სამეცნიერო კონცეფცია. ხოლო StudioMilou-მ ამ ხედვას დიზაინის

ინოვაციური გადაწყვეტა მისცა.

გამოფენა ქალაქ ონში, მუზეუმის ახალაშენებულ შენობაში განთავსდება. პირველი ფაზის წარმატებით დასრულებისა და საერთაშორისო აღიარების მოპოვების შემდეგ, გამოფენის პროექტი ახალ ეტაპზე გადადის – ექსპოზიციის ინსტალაცია უახლოეს მომავალში განხორციელდება. გამოფენა დამთვალეირებელს გააცნობს და ახლებურად მოუთხრობს რაჭის რეგიონის მდიდარი ბუნების, ისტორიისა და კულტურის შესახებ. პროექტის განხორციელების შედეგად,

რაჭის მუზეუმი გარდაიქმნება რეგიონში უმთავრეს და თანამედროვე საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამის კულტურულ-საგანმანათლებლო სივრცედ; შეიქმნება ახალი მიზიდულობის ცენტრი.

რაჭის მუზეუმის გამოფენის პროექტის საერთაშორისო აღიარება მნიშვნელოვანი წარმატებაა საქართველოს კულტურული და სამუზეუმო სივრცისთვის და, ამასთანავე, კიდევ ერთხელ უსვამს ხაზს მუზეუმების როლის მზარდ მნიშვნელობას თანამედროვე სამყაროში.